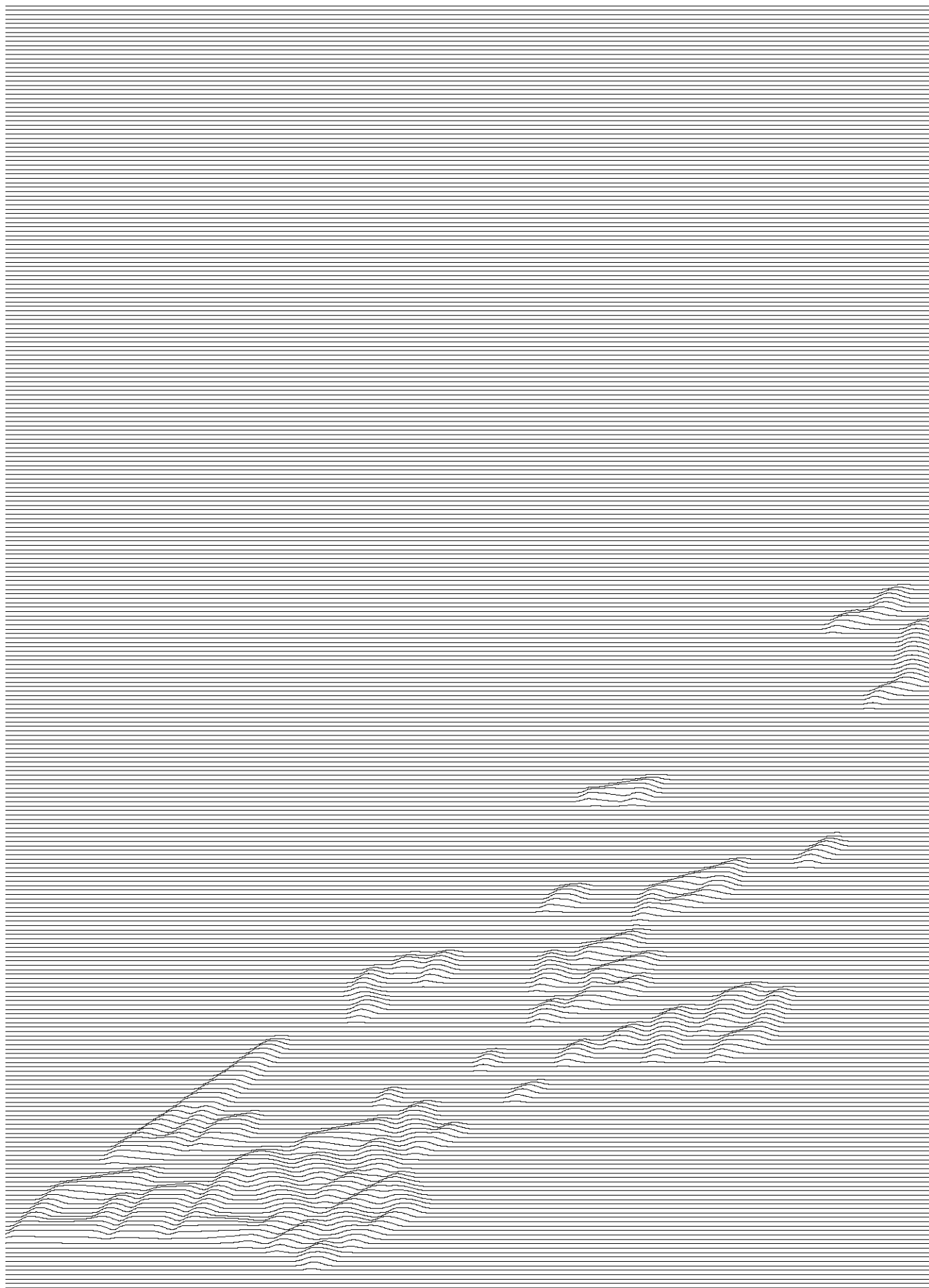

PIEŠŤANY - MESTO A RIEKA

Piešťany - mesto a rieka
regenerácia centra mesta
diplomová práca

Fakulta architektury
České vysoké učení technické v Praze
Ústav nauky o budovách 15118

Autor:
Bc. Matej Uhlík

Vedúci diplomovej práce:
Ing.arch. Boris Redčenkov

Oponent :
Ing.arch. Lukáš Kordík

2019

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Matej Uhlík

datum narození: 20.09.1992

akademický rok / semestr: 2018/2019 LS
obor: Architektura
ústav: 15118 Ústav nauky o budovách
vedoucí diplomové práce: Ing. Arch. Boris Redčenkov

téma diplomové práce:
viz přihláška na DP

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Cieľom projektu je doplnenie urbanistickej štruktúry centra mesta Piešťany a preskúmanie možnosti rozšírenia centra a jeho prepojenie s nábrevím rieky Váh s následným podrobnejším rozpracovaním jednej z riešených častí.

2/
Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program
Pro D/ součástí zadání budou jasně a konkrétně specifikované jednotlivé fáze projektu, které jsou nezbytnou součástí řešení

Stanovenie vhodného stavebného programu je súčasťou diplomovej práce a bude zvelený na základe lokality, v ktorej sa navrhovaná štruktúra nachádza.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

analytická část
autorská správa
celková situácia 1:2000-1:5000
axonometria
vizualizácia
charakteristické pôdorysy 1:100-1:500
charakteristické rezy a pohľady 1:100-1:500

Mierky a rozsah výstupov sa môžu v priebehu semestra upravené na základe dohody s vedúcim práce.

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

fyzický model
porfolio 2x
plagát
CD 2x

Datum a podpis studenta 25. 02. 2019

Datum a podpis vedoucího DP
25. 02. 2019

Datum a podpis děkana FA ČVUT

6. 5. 2019

registrováno studijním oddělením dne

25. 2. 2019

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Matej Uhlík
AR 2018/2019, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) PIEŠŤANY – MESTO A RIEKA

(AJ) PIEŠŤANY – THE CITY AND THE RIVER

JAZYK PRÁCE: SLOVENSKÝ

Vedoucí práce: Ing. arch. Boris Redčenkov Ústav: 15118 Ústav nauky o budovách

Oponent práce: Ing. arch. Lukáš Kordík

Klíčová slova (česká): Piešťany, centrum města, řeka, doplnění struktury, regenerace města

Anotace (česká):
Témou diplomovej práce je centrum kúpeľného mesta Piešťany. Práca sa zaoberá doplnením chýbajúcej štruktúry v centre, prinavrátenie rádu do jeho štruktúry a re-definovanie vzťahu medzi centrom a riekou. V meste je veľké množstvo priestoru, ktorý je vhodný na densifikovanie a paradoxne aj v centrálnej časti mesta. Tento stav je výsledkom čiastočnej demolície na Nitrianskej ulici v 50. rokoch minulého storočia, ale aj nedokončenými víziami rozvoja mesta zo začiatku 20. storočia, ktorého výsledkom je veľká prázdna plocha v podobe parkoviska rovno v kontakte s riekou Váh. Centrum mesta by malo byť dobre definované a ľahko uchopiteľné a preto sa zaoberám práve týmto priestorom.

Anotace (anglická):
The topic of the diploma thesis is the town center of Piešťany. The thesis focuses on adding of a missing urban fabric within the center, bringing back the order to its structure and re-definition of its relationship with the river Váh. In the town, there is vast amount of space, which can be densified and the center is not the exemption. This status is the result of many circumstances, which city had undergone, the demolitions during 1950th or just an unfinished urban project from the beginning of 20th century, which resulted to the vacant space of huge parking lot just next to the river. The center should be well defined and easy to grasp and that's why I have chosen this city space.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

podpis autora-diplomanta

Rád by som sa poďakoval Borisovi Redčenkovi a Vítězslavovi Dandovi za čas, ktorý mi venovali a za inšpiratívne konzultácie a príjemnú pohodu, ktorí v ateliéri vytvárajú. Veľká vďaka patrí mojim rodičom, babke a dedkovi, ktorí ma po celý čas podporovali a nikdy vo mňa nepochybovali. Taktiež ďakujem aj Jakubovi a Veronike za pomoc a dobré rady.

Matej Uhlík, 2019

*Unda quod assduo semper fervore calescit
Pannoniae in multis, res ea nota, locis.
Ne memorem Thermas alias, Hic Pistinienses
Sic dietas nobis commemorare libet.
Fluminis idque Vagi siccis, sinuosi in arenis
Consueti ripas lambere saepe, sitas.
Aeris in tractu locus est gratissimus, orae
Nitrensis riduae Magnificaeque subest.*

Adamus Trajanus Beneschovinus Boemus , 1642

*“Prameňov s horúcou vodou, ako to všetkým je známe,
v krajine panónskej na mnohých miestach jesto.
Však okrem piešťanských kúpeľov, takto ich obvykle zovú,
nechcem ja iné zvať. Tento môj spev znie o nich.
Ich miesto pri rieke Váhu je, na suchom štrku a piesku,
v ktorom tok kľukaté ramená často robí.
To miesto podnebie vynikajúce má veľmi a leží
v stolici Nitrianskej, krásnej a prebohatej.”*

Adam Trajan z Benešova, 1642

Ú V O D

Diplomová práca sa zaoberá revitalizáciou centra mesta Piešťany, kde súčasné jadro mesta má veľké priestorové rezervy vo svojej štruktúre. Zároveň jadro mesta slabo komunikuje s nábrežím rieky Váh, ktorá je v jeho tesnej blízkosti. Revitalizáciou nevhodne využívaných plôch a zapojením, resp. vytvorením skutočne mestského nábrežia sa tým vytvorí nový mestský priestor, ale aj zvýšenie hustoty centra vo forme rezidenčných objektov a výstavbe nájomných bytových domov, nakoľko veľká časť pozemkov, ktoré sú vhodné k densifikácii sú vo vlastníctve mesta, a teda sa tu naskytá dobrá príležitosť k rozumnej transformácii týchto plôch na priestor, ktorý zväčší súčasné mestské centrum a to bude jasne čitateľné a uchopiteľné.

Projekt sa primárne zaoberá územím pri Váhu, kde sa v súčasnosti nachádza verejné parkovisko a priestorom pri obchodnom centre Aupark, ale taktiež zanedbanými priestormi vo vnútornom meste. V území je navrhnuté okrem funkcie bývania aj priestory pre prácu, budova pre okresnú galériu umiestnená pri rieke, nová budovaestskej knižnice spolu s priestormi pre Trnavskú univerzitu, ktorá v meste pôsobí, či presunutie a redizajnovanie trhoviska pred obchodné centrum Aupark na Nitrianskej ulici. Zároveň, je v centre zmenená dopravná situácia, kde veľká časť je tvorená skľudnenými ulicami, resp. pešími zónami, ktoré pre Piešťany ako významné kúpeľné mesto sú viac než žiadúce. Taktiež, novovzniknutá zóna je primárne pešia, kde záchytné parkovisko v jej západnej časti poskytuje dostatok parkovacích miest nie len pre samotných obyvateľov novej zóny ale ja pre širokú verejnosť.

Cieľom práce bolo priniesť koncepciu a prvú víziu ako sa vysporiadať so súčasným stavom, nakoľko žiadna ucelená vízia v meste v súčasnosti neexistuje a poukázať, aký potenciál toto miesto a mesto poskytuje.

O B S A H

zadanie diplomovej práce	4
prehlásenie autora	5
úvod	11
analytická časť	13
piešťany	16
základná charakteristika	18
rieka váh	28
vývoj mesta	36
rezidenčná hustota	40
doprava	42
centrum	46
územné rezervy	58
genius loci	61
projektová časť	71
koncept	72
návrh	86
aplikácia.....	88
záver	148
zdroje	150

ANALYTICKÁ ČASŤ

PIEŠŤANY

Piešťany sú známe kúpeľné mesto nachádzajúce sa na západnom Slovensku v Trnavskom kraji. Mesto vďaka za svoj vývoj termálnym minerálnym prameňom, ktoré tu vyvierajú, ale hlavne rodine Winterovcov, ktorá na prelome 19. a 20. storočia premenila pôvodne malú obec v mesto s atmosférou ako ho poznáme dnes.

Mesto je charakteristické svojou polohou, ktorá poskytuje ideálne klimatické podmienky počas celého roka. Zimy sú mierne a letá teplé, no s mnohými možnosťami na schladenie sa.

Piešťany sa preslávili aj tým, že mesto patrí k najviac cyklistickým mestám na Slovensku. Už na starých pohľadniciach z 18. storočia vidno ľudí jazdiť po meste na bicykloch a tak je to až dodnes. Kompaktná veľkosť a rovinný povrch tvoria spolu ideálne podmienky na ďalší rozvoj tohto druhu dopravy.

Piešťany sú zároveň známe viacerými slovenskými skvostami architektúry a to hlavne z obdobia pred 2. svetovou vojnou.

Poloha mesta na rieke Váh s pozvoľne vstupujúcimi kopcami Považského Inovca vytvárajú nezameniteľnú krajinu, ktorá prispieva nielen k psychickej pohode kúpeľných hostí ale aj samotných Piešťanov.

Mesto má za cieľ vytvorenie miesta pre aktívny život jeho obyvateľov s podporou športu, kultúry a kvalitného verejného priestoru.

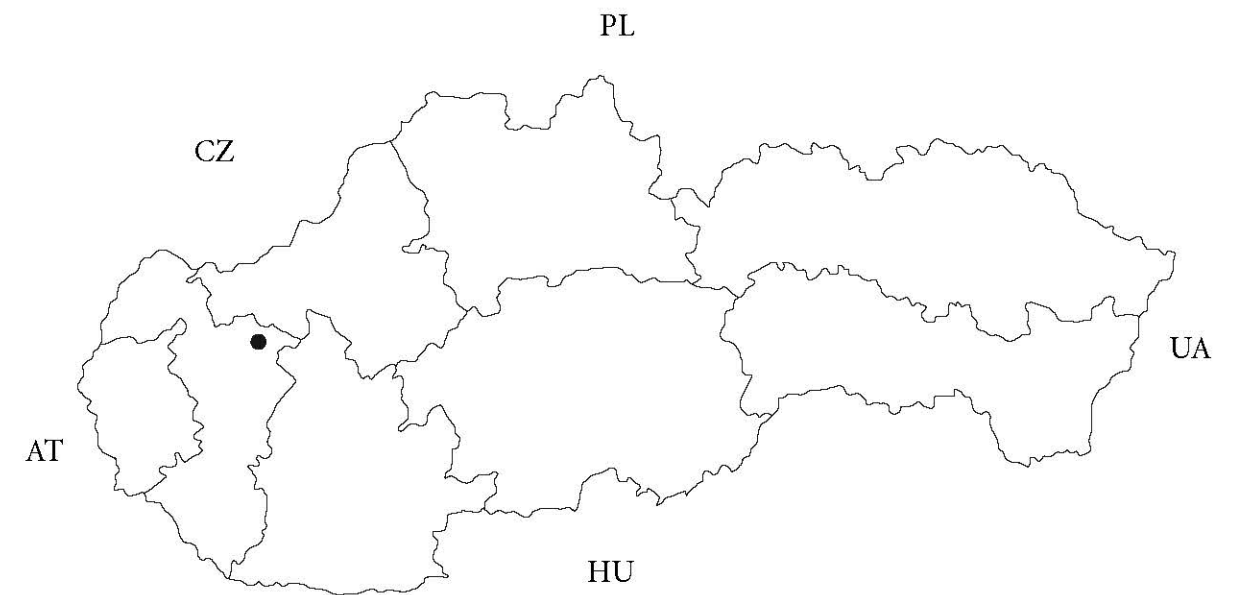
V súčasnosti tak ako aj ostatné mestá podobnej veľkosti zažívajú Piešťany pokles obyvateľstva a jeho starnutie. Mesto sa radí medzi regióny s najstaršou populáciou na

Slovensku, a to napriek tomu, že ekonomická situácia v okrese Piešťany sa dlhodobo radí medzi najlepšie na Slovensku. Súčasná miera evidovanej nezamestnanosti je na úrovni 1, 84%, čo je najnižšia hodnota vôbec v rámci Slovenska.

V meste stále pretrváva odliv mladých ľudí za lepšie platenou prácou mimo región, alebo z dôvodu vysokých cien na realitnom trhu v meste do okolitých obcí (Banka, Moravany nad Váhom).

Nedostatočné pracovné príležitosti pre vysokovzdelených ľudí mimo sektor balneológie alebo medicíny patrí medzi jednu zo slabých stránok mesta. Medzi ďalšie slabé stránky patrí nedostatočný záujem zo strany mesta o udržiavanie dobrého technického stavu verejných priestranstiev mimo pešiu zónu, slabý záujem mesta o podnikateľský sektor, ktorý sa častokrát sťahuje mimo mesta do okolitých obcí (chýbajúca stratégia), nedostatočné plochy verejných kúpalísk (chýba mestská plaváreň), k imidžu mesta neprispievajú ani niektoré chátrajúce kultúrne pamiatky v samom centre mesta (Hotel Lipa, Hotel Slovan).¹

¹ Mesto Piešťany, Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Piešťany

Poloha Piešťan v rámci SR

ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Poloha

Piešťany okrem toho, že ležia na juhozápadnom Slovensku sú súčasťou aj najzápadnejšieho uvalovitého výbežku rozľahlej slnečnej a teplej Podduňajskej nížiny, ktorý sa pozdĺž rieky Váh vkladá medzi horské masívy Malých Karpát (na východe od mesta) a Považského Inovca (na západe) až po Trenčiansku kotlinu. Mesto i kúpele ležia na aluviálnych náplavách Váhu pod západným úpäťm Považského Inovca v nadmorskej výške 162 m.n.m.

Mestská časť Piešťany s priemyselnou, obytnou a servisnou vybavenosťou, rozľahlým mestským parkom, športoviskami ako aj celou mestskou infraštruktúrou ležia na pravom brehu Váhu. Na ľavom brehu je kúpeľná časť, lokalizovaná na Kúpeľnom ostrove ohraničenom na západnej strane hlavným tokom Váhu a na východe jeho bočným obtokovým ramenom. V najjužnejšej časti Kúpeľného ostrova vyvierajú výdatné pramene termálnych minerálnych vôd. Na ostrove sú v kúpeľnom parku umiestnené hlavné liečebné objekty piešťanských kúpeľov. Obidve časti mesta spájajú dva mosty, Kolonádový a Krajinský, ktorý slúži aj doprave.²

V katastrálnom území mesta sa nachádza vodná nádrž Slňava. Slňava je najväčšou vodnou nádržou širšieho okolia Piešťany s rozlohou vodnej plochy cca 480 ha. Vodné dielo bolo vybudované v rokoch 1956 - 1959. Vybudovaním nádrže boli vytvorené priaznivé podmienky pre vtáctvo počas jarnej a jesennej migrácie. V roku 1980 bola nádrž vyhlásená za chránený areál a zároveň je Chráneným vtáčím

územím, pričom má nádrž aj rekreačnú funkciu³.

Od Bratislavy sú Piešťany vzdialené 81 km, od krajského mesta Trnava je to 35 km. Z horopisného hľadiska sa lokalizácia Piešťany viaže na horský masív Považského Inovca. Inovec je pre mesto hlavným cieľom turistiky a zimných športov (Ski Bezovec). K hraniciam mesta významne zasahuje úpätie Inovca v podobe Rádiového vrchu (nazývaného aj Červená veža). Vodopisu Piešťany dominuje Váh, ktorého zregulované brehy sa bezprostredne dotýkajú ich mestskej aj kúpeľnej časti.⁴

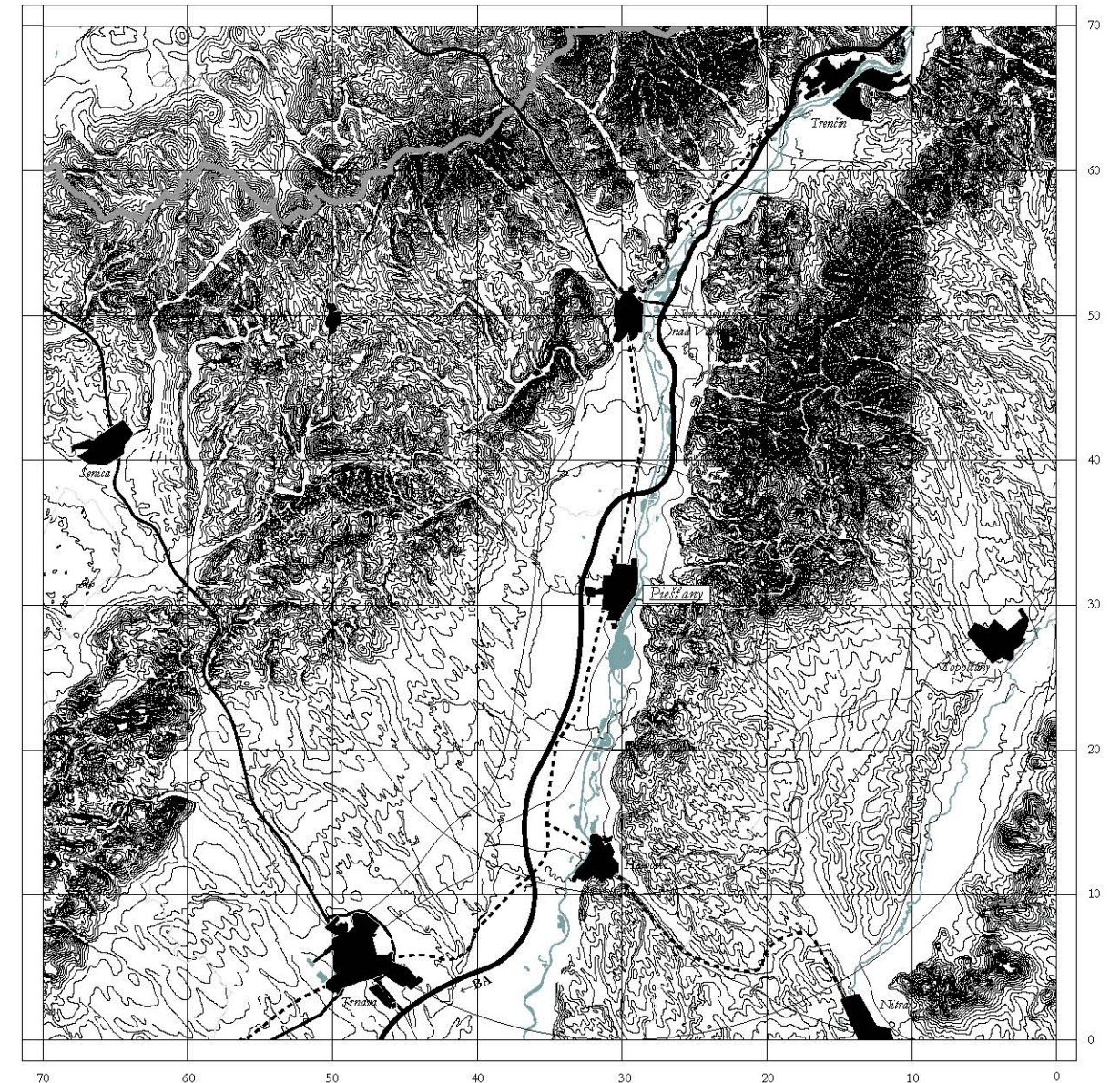
Dostupnosť

Piešťany sú veľmi dobre dostupné zo všetkých kútov Slovenska, ale aj sveta. Mestom prechádza hlavná železničná trať spájajúca Bratislavu s Košicami. Zároveň je mesto napojené aj na hlavný cestný ťah Slovenska, diaľnicu D1. Dostupnosť hlavného mesta Bratislavy je vďaka tomu cca 45 min. vlakom alebo autom.

V severnej časti mesta sa nachádza aj medzinárodné letisko regionálneho významu, ktoré nie je dostatočne využívané. V žiadnom prípade nie je žiaduce utlmenie jeho prevádzky, ale práve naopak, jeho existencia je dobrým potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu. Spádovou oblasťou letiska Piešťany sú mestá Trnava, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín a Topoľčany. Od leta sú z letiska naplánované charterové lety do letných dovolenkových destinácií.

2,4 - Šípová J., Piešťany v Premenách Vekov, Obzor, ISBN 80-215-0197-9, str 168

3 - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Piešťany 2015-2025

Piešťany

Základné vymedzenie a obyvateľstvo

Piešťany sú administratívnym centrom rovnomenného okresu. Celkový počet obyvateľov, ktorý tvoria hlavnú spádovú skupinu obyvateľov, ktorý do Piešťan dochádzajú za prácou, vzdelaním a kultúrou je 62 871 (2017). Rozloha okresu je 381,12 km² Hustota obyvateľstva v okrese je 164,96 obyv. /km², čo je vyššie ako je národný priemer 111 obyv./km².

Rozloha samotného mesta Piešťany je 44,2 km². V katastrálnom území sa nachádza okrem samotného mesta aj jeho jediná mestská časť Kocurice, lokalizovaná v západnej časti katastrálneho územia. V tejto mestskej časti žije 287 obyvateľov. Celkový počet obyvateľov je 28 005 (2018). Hustota zaľudnenia je 645 obyv./km². Ak vezmem do úvahy iba plochu intravilánu, hustota obyvateľstva v zastavanej časti mesta je 2500 obyv./km².

Plocha intravilánu mesta spolu s rozvojovými plochami podľa aktuálneho územného plánu je 11 km², tj. takmer 75% územia mesta nie je urbanizovaného.

Priemysel

V území sa nachádza niekoľko priemyselných areálov, najväčšie z nich sú lokalizované v oblasti Dopravnej ulice, resp. v okolí kultúrnej pamiatky Ružový mlyn, ďalej je to v lokalite za stanicou, v okolí sídliska N. Teslu a v dotyku s diaľnicou D1. Budúcnosť väčšiny týchto areálov je nejasná, nakoľko miera zamestnanosti vo výrobnnej oblasti je v meste veľmi malá. Jediným priemyselným územím, ktoré sa

nachádza v priamej blízkosti centra mesta, je na križovatke ulíc Vajanského a Záhradná. Táto oblasť by mala byť v dlhodobom horizonte navrhnutá na transformáciu, aj vzhľadom k tomu, že v susedstve sa nachádza budova mestskej knižnice. Ďalej je v blízkosti centra už nefungujúci súbor priemyselných budov na Sládkovičovej ulici.

Služby

Služby tvoria hlavnú sféru ekonomicky aktívneho obyvateľstva v Piešťanoch. Hlavným dôvodom je prítomnosť kúpeľov. Pomerne veľká časť z nich pracuje v službách so zdravotníckym charakterom. V meste sa nachádza viacero celoslovensky ale aj celoeurópsky významných medicínskych centier zaoberajúcich sa pohybovým aparátom.

Turizmus a voľný čas

Piešťany sú významnou turistickou destináciou na Slovensku. V roku 2018 ich navštívilo 112 857 turistov, ktorí tu strávili 663 816 nocí. Za posledných 10 rokov sa ich počet zvýšili o 30%.⁵ Z toho 41% tvoria kúpeľní hostia. Pomer zahraničných vs domácych hostí je 56:31.⁶ Okrem kúpeľov je turistickým cieľom aj vodná nádrž Slňava, ktorej potenciál sa ale v posledných desaťročiach veľmi nerozvíjal.

5 - Piešťany prijali vlnu rekordný počet návštevníkov, www.pnky.sk

6- SSSÚ 2017, SLKP 2017

44,2 km²

rozloha mesta

28 005

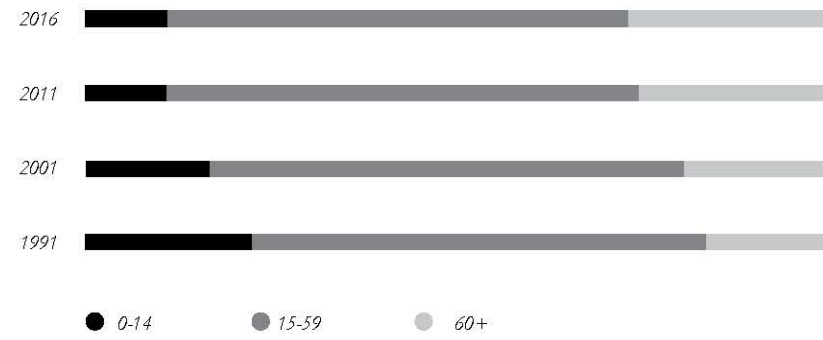
počet obyvateľov

162 m.n.m.

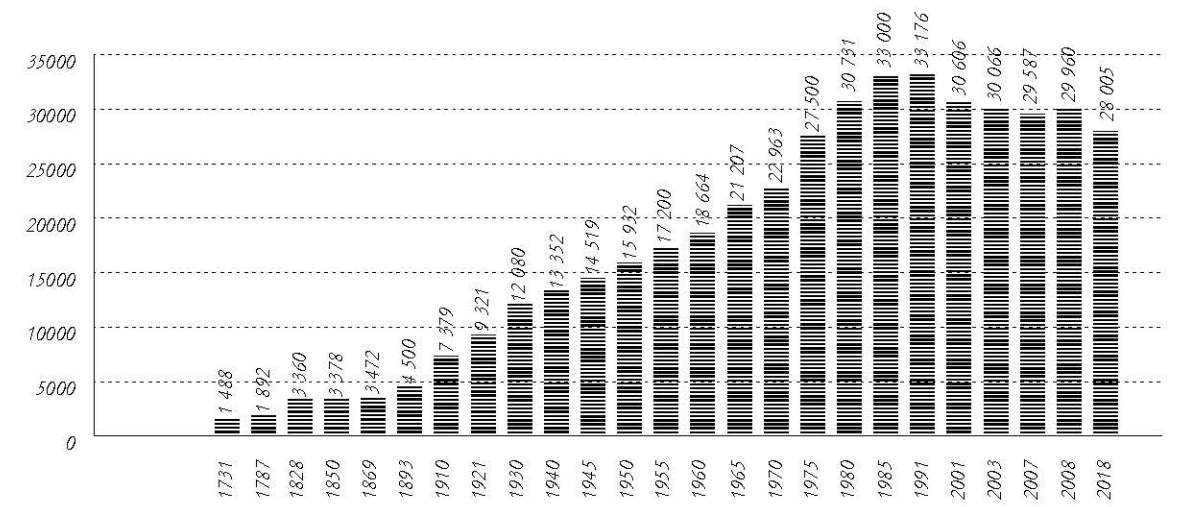
nadmorská výška

645 ob./km²

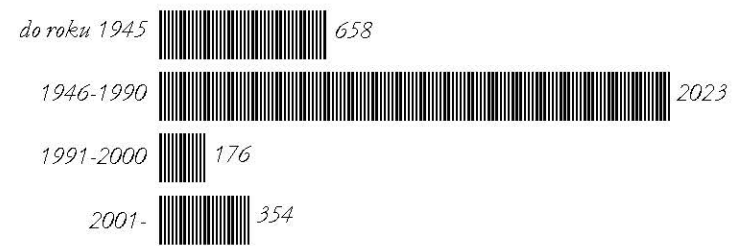
hustota obyvateľstva

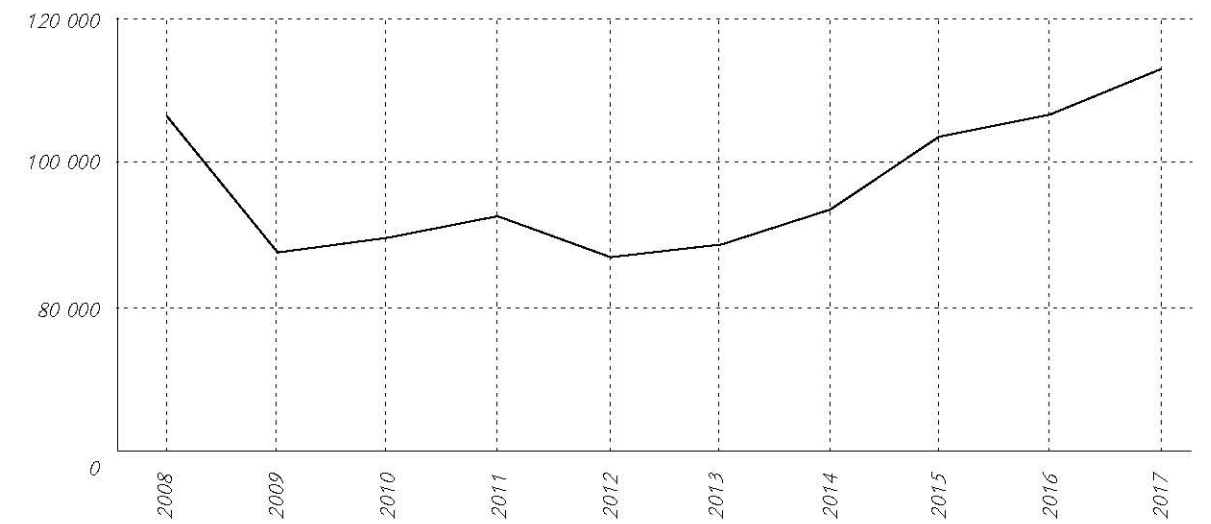
Veková štruktúra - vývoj

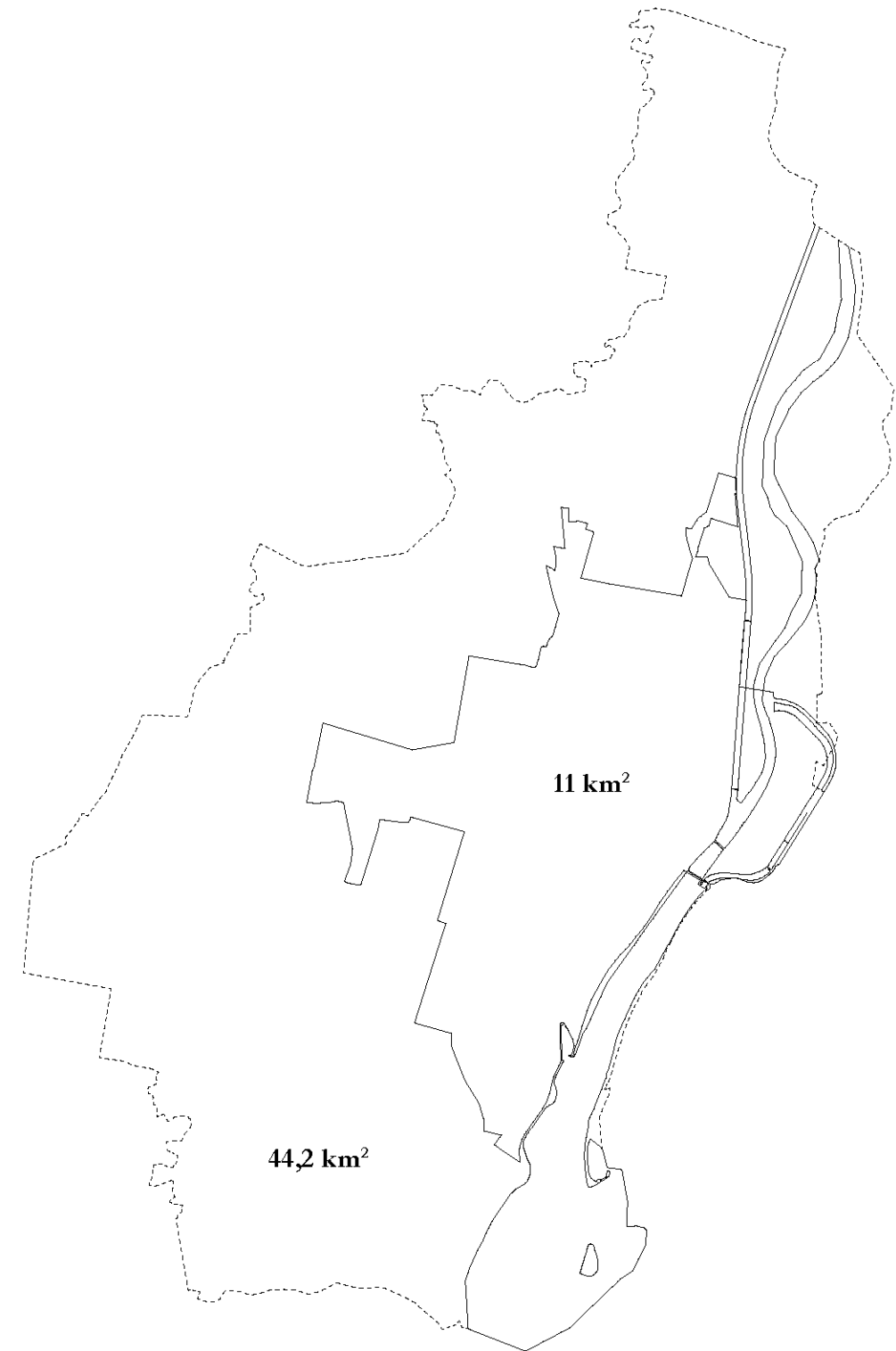
Vývoj počtu obyvateľstva

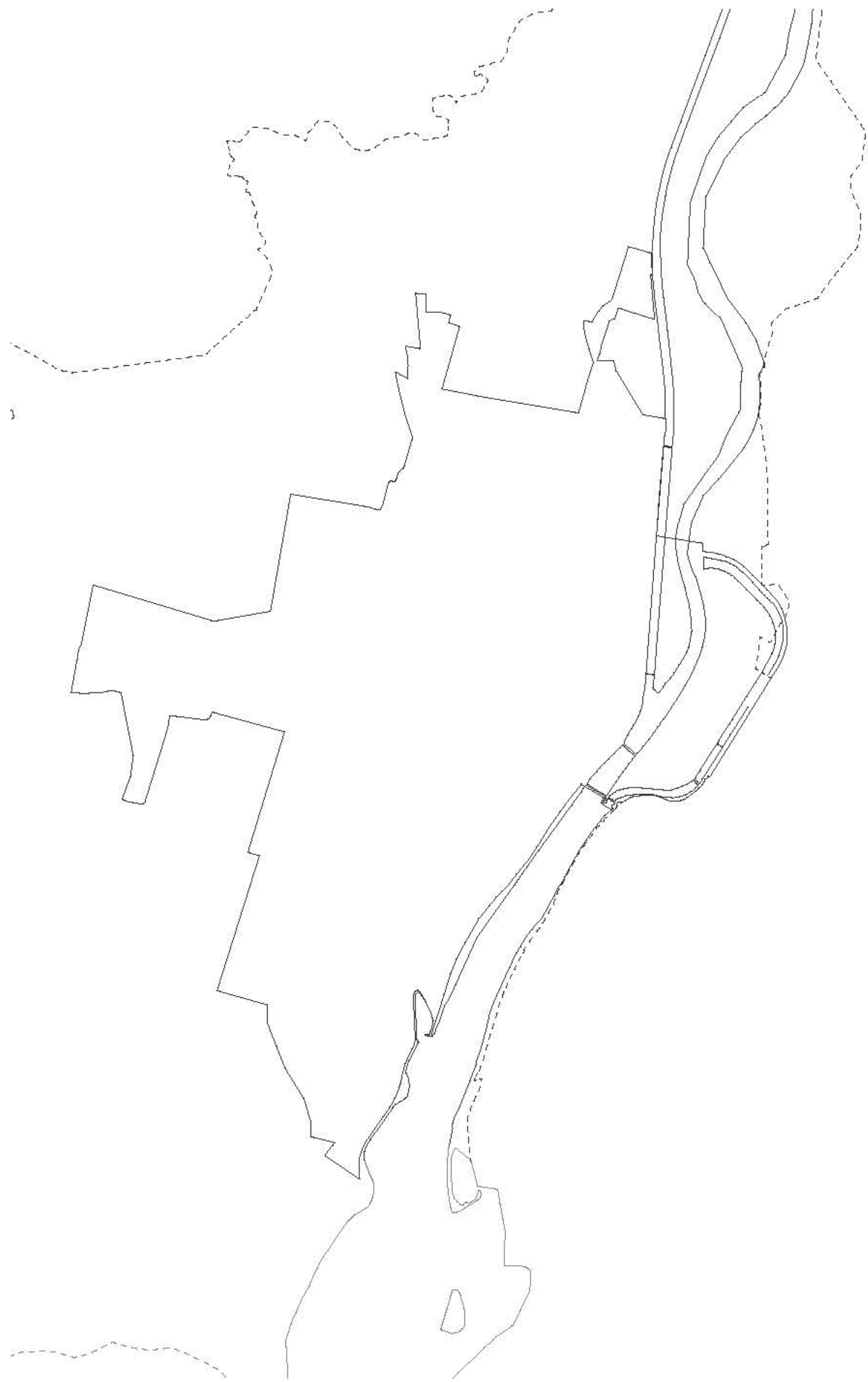

Výstavba domov v Piešťanoch

Vývoj počtu turistov v Piešťanoch

Ortofotomapa katastrálneho územia
Piešťan vrátene vodnej nádrže Sĺhava
zdroj: Geoportál

RIEKA VÁH

Názov rieky Váh pochádza z latinského slova *vagus*, čo znamená blúdivý, túlavý. A taký aj Váh je, resp. hlavne v dolnom úseku toku bol.

Váh formoval okolie mesta po niekoľko desiatok miliónov rokov. Kým na hornom toku sa rieka neustále zarezáva do horských masívov, v dolnom toku sa rieka ukláďuje a mení sa na tok údolného typu, často meniaci svoje koryto. Ako je vidno na ľavo priložených obrázkoch dokumentujúcich polohu Váhu. Na krátkom 20 km úseku pod Beckovskou bránou sa údolie Váhu rozširuje z 2 km na viac ako 10 km pri Piešťanoch! Západné pohoria Slovenska, Malé Karpaty a Považský Inovec sa v tejto lokalite akoby účtovo rozostupovali pred nahromadenou silou vážskych vôd, ktorý v posledných stáročiach pretekala na úpätí vrchov Považského Inovca.¹⁵

Pri Piešťanoch Váh vždy pretekala okolo výbežku známeho ako Červená veža. Jedná sa o nepravdivý výbežok pohoria Považského Inovca, podľa niektorých zdrojov vyhasnutú sopku tvoriacu akúsi prírodnú prekážku, ktorú sa Váh doteraz neúspešne snažil odstrániť zo svojej priamej cesty. To trvalo až do konca 19. storočia. Najčastejšie sa zmena koryta Váhu v Piešťanoch spája s veľkou povodňou v roku 1894, kedy maximálny prietok v rieke dosahoval okolo 2650 m³.s⁻¹.¹⁶ Po tejto povodni Váh prirodzene zmenil mierne polohu svojho toku, tak že už neobmýval bralo Červenej veže, ale tiekol priamo s vynechaním tohoto meandru. Následkom tohto sa na rieke Váh vytvoril súčasný Kúpeľný ostrov, kde je stále pôvodné koryto viditeľné v podobe obtokového ramena rieky z východnej strany.

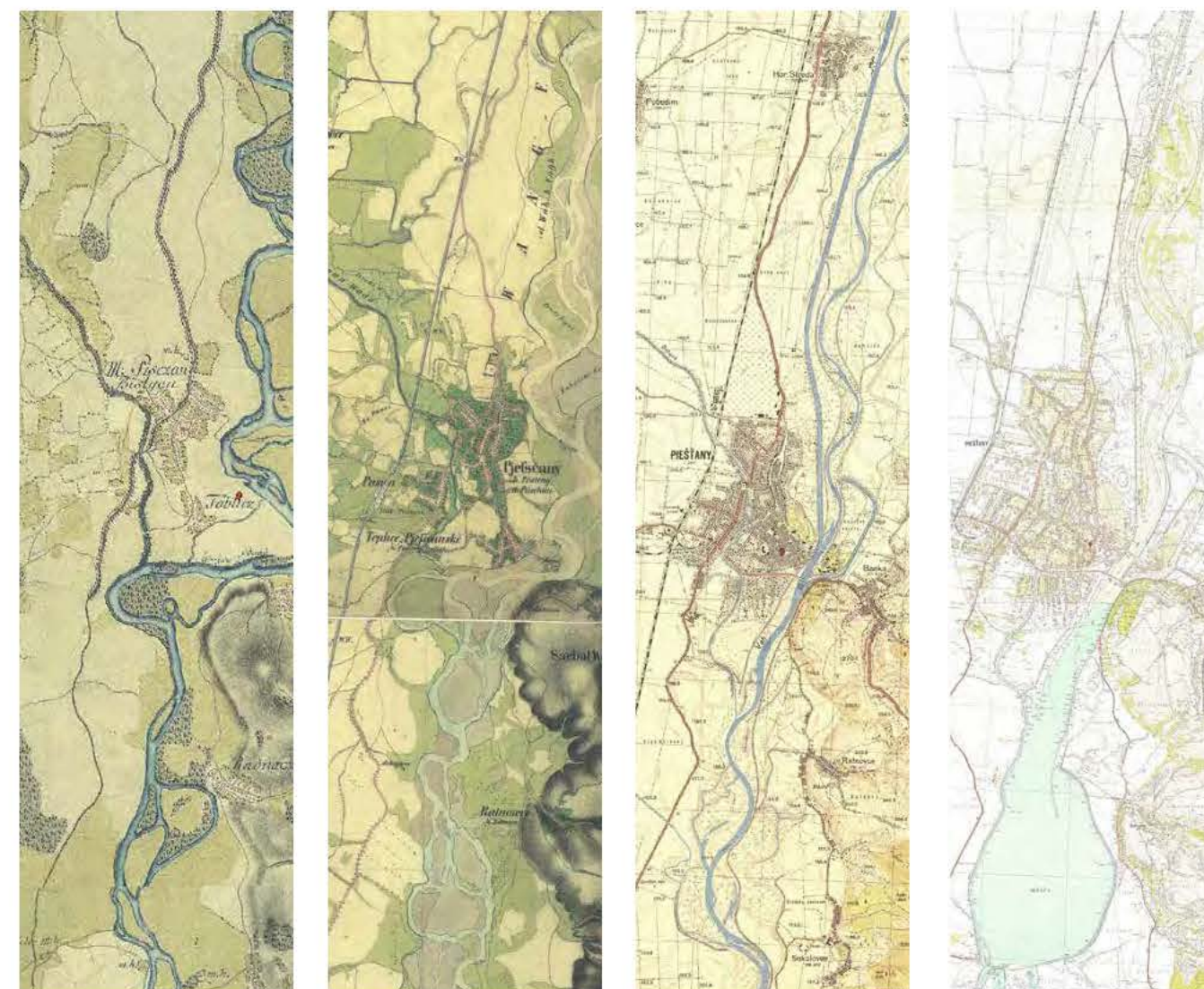
No ešte pred touto udalosťou sa zapríčininím rieky muselo mesto popasovať s mnohými problémami. K najznámejším patrí veľká povodeň z roku 1813, známa ako Palackého povodeň, kedy boli Piešťany a aj Piešťanské Teplice zrované so zemou.

Toto malo za následok aj to, že v meste sa prirodzene nemohla vytvoriť ustálená nábrežná cesta, nakoľko breh rieky, nebol nikdy ustálený (s výnimkou tzv. riviéry, ktorá sa nachádzala na perimetri parku).

Zmena nastala až v druhej polovici 50. rokov, kedy sa začalo realizovať vodné dielo Slňava.

Nádrž je súčasťou vodného diela Drahovce-Madunice. Vznikla prehradením rieky Váh haťou v Drahovciach. Vybudovaná bola medzi rokmi 1956 a 1959 na mieste mŕtvych ramien, lužných lesov a nivných lúk Váhu. Od roku 1980 je jej časť od Krajinského mosta vyhlásená za chránenú študijnú plochu s výmerou 399 ha. Za svoje pomenovanie vďaka vysokému počtu slnečných dní v roku. Následkom tohto činu, sa v meste po prvýkrát utvoril spevnený breh, ktorý okrem iného spĺňa aj protipovodňovú funkciu, no v 21. storočí už nespĺňa kvality, aké by mal pre mesto prinášať.

15,16- Zemánek P., Zabudnutý alebo prehliadaný odkaz Winterovcov, dostupné na [pnky.sk](#) - blog
17- Slňava, Wikipédia

1783

1839

1934

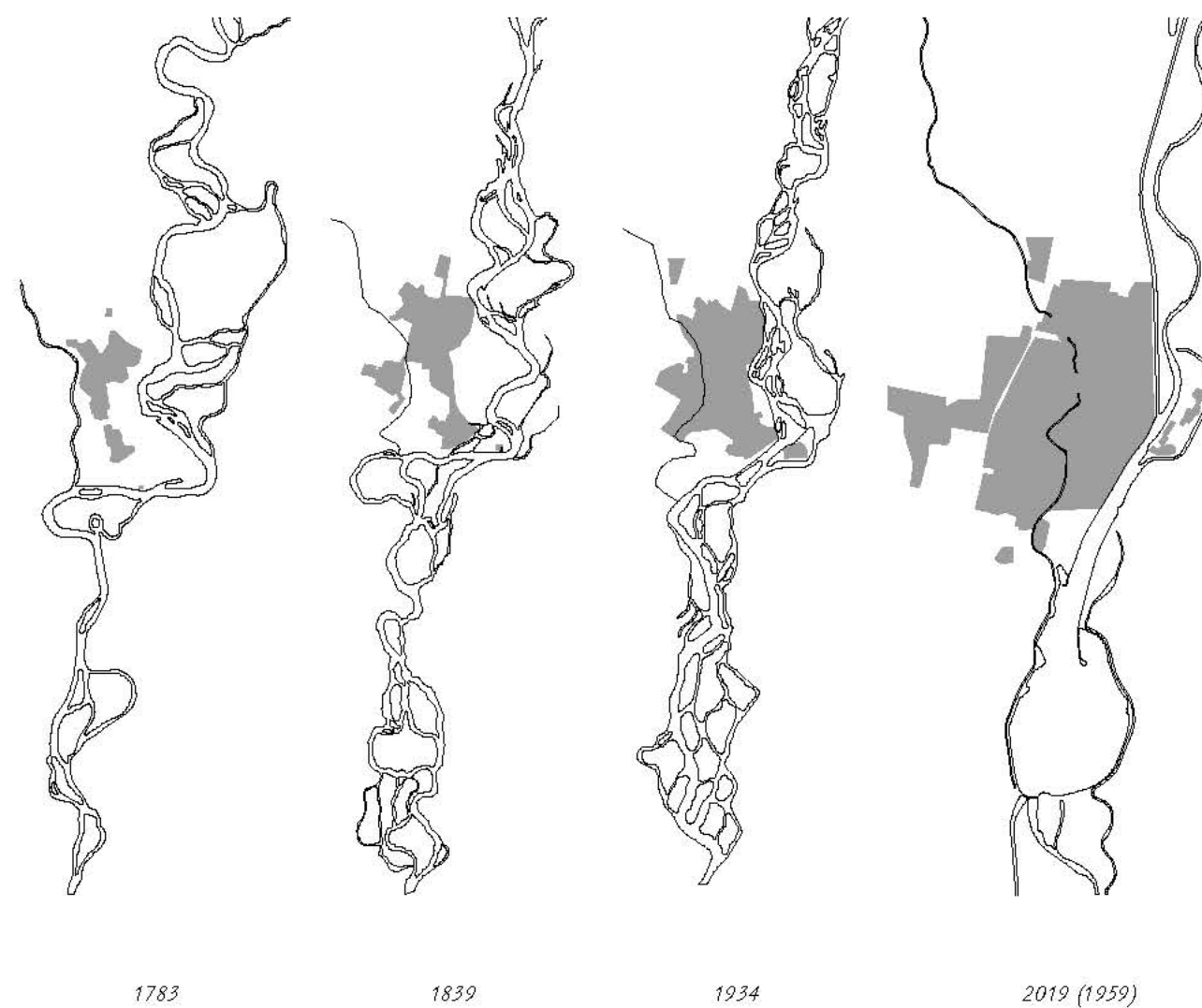
1964

Genéza súčasného stavu rieky

Hore: pohľad na Vilu Löger s pôvodnou úpravou brehu do roko 1950.

Dole: celkový pohľad na mesto z Červenej veže.

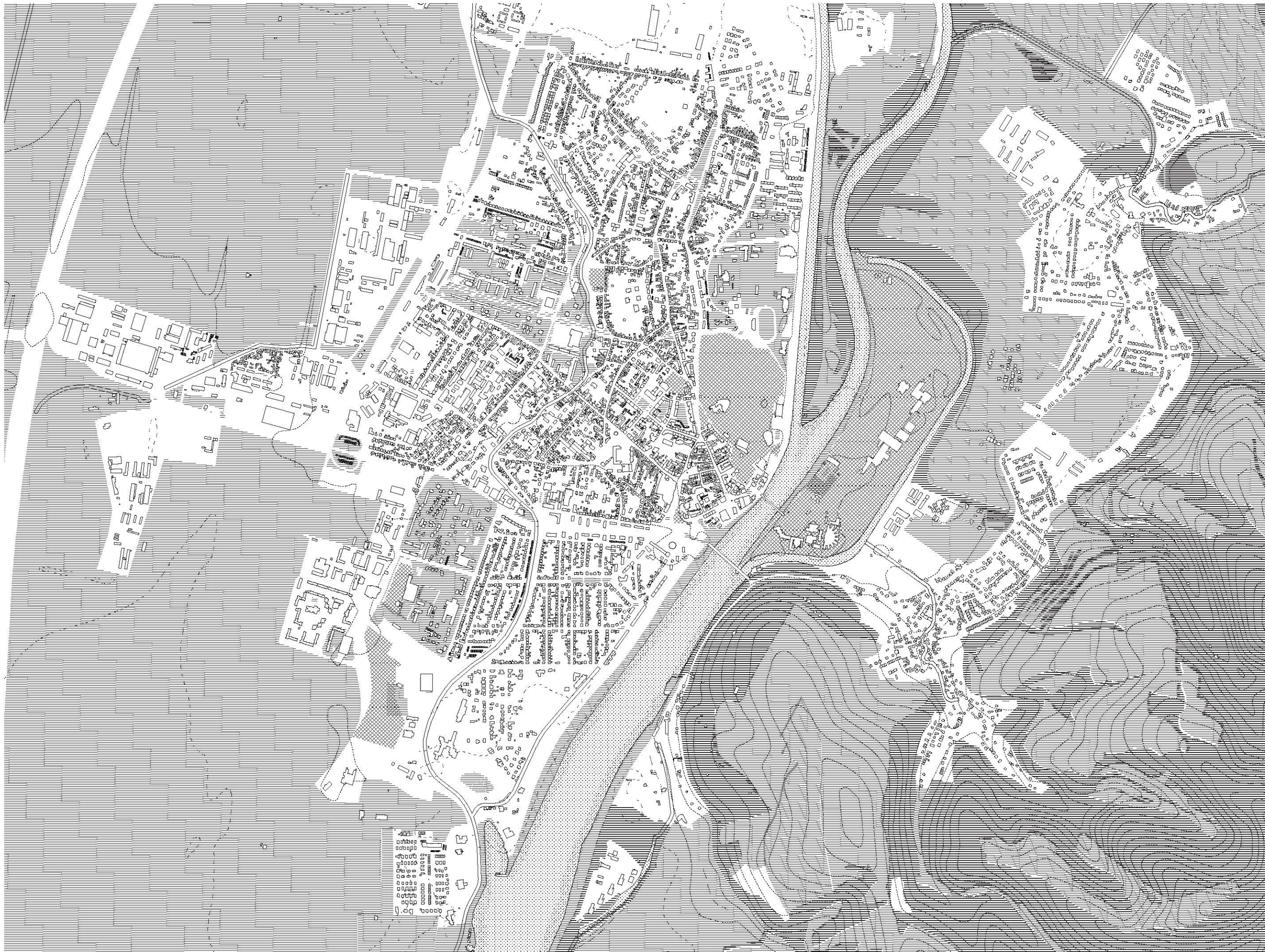
Blúdivosť rieky Váh

Pohľad na nábrežie smerom od Kolonádového mostu.
V pohľade vidno Krajinský most.

Nábrežie smerom z Kúpeľného ostrova. V pohľade vidno
Vilu Pavla a časť Kolonádového mostu.

- *parky*
- *lesy*
- *polia*
- *líky*

VÝVOJ MESTA

Osídlenie dnešného kúpeľného mesta Piešťany a jeho okolia (chotáre dnešných obcí Banka, Moravany nad Váhom, Ratnovce) siaha až do dávneho praveku, kedy sa v blízkosti horúcich termálnych prameňov usídlil lovec mamutov, čo potvrdil aj archeologický nález Moravianskej Venuše - plastika ženy vyrezaná z mamutieho kla z mladšieho obdobia staršej doby kamennej.²²

Prvá známa publikovaná zmienka o existencii osady Piešťany pochádza z roku 1113 a prvá zmienka o existencii horúcich prameňov následne až v roku 1549. Najznámejšie dielo o kúpeľoch napísal v latinskej básni v roku 1642 Adam Trajan z Benešova, ktorý pôsobil v susedných Drahovciach. Piešťany vtedy boli iba málo významná obec spadajúca do Hlohoveckého panstva. Opakované povodne bránili výraznejšiemu rozvoju mesta a kúpeľov. Dôkazom je dobre zaznamenaná povodeň z roku 1813, ktorá zrovnala mesto so zemou. Pre mesto to znamenalo takmer ako rok 0. No prítomnosť horúcich prameňov, ktoré mohli okúsiť aj Rimania pri pobyte na území za Dunajom, nútila ľudí stavať stále odznova svoje domy na nestálych a nebezpečných brehoch Váhu. Najstarší opis urbanistickej štruktúry podáva urbár hlohovského panstva z r. 1591. Oppidum-mestečko-tvorili 4 ulice, z nich 2 pomenované: Horná ulica a Lehota. Z celkového počtu 184 obydľí, bolo 142 sedliackych domov a 40 želiarskych, 1 fara.²³ Z 80. rokov 18. storočia pochádza prvý vierohodný údaj o počte obyvateľov. V roku 1787 tu v 264 domoch žilo 1892 obyvateľov. Predpokladá sa že, za 25 rokov sa obec veľmi rozrástla, lebo povodeň zničila oveľa viac domov ako bolo datovaných v roku 1787.

19. storočie

Základná osnova uličnej siete, ktorú poznáme zo začiatku 19. storočia bola natoľko ustálená, že pretrvala. Zaznamenané rozloženie a celková podoba vodných plôch sa výrazne líšia od súčasnosti. V minulosti sa fenomén vody prejavoval v celom intraviláne obce Piešťany. Až urbanizačné aktivity 19. storočia (a následne 20. storočia)- regulácie tokov, výstavba hrádzi, vysušanie pozemkov atď. Zástavba a mnohostranné zdokonaľovanie infraštruktúry zastavaných území obce, zlikvidovali v intraviláne nejednu otvorenú vodnú plochu. Premena vidieckej obce na prosperujúce kúpeľné mesto si to však vyžadovala. K rozvoju obce dopomohla do veľkej miery aj železnica z Bratislavy do Tmavy z roku 1840 a následne jej predĺženie do Nového Mesta nad Váhom (prechádzala cez Piešťany) v roku 1876.

V roku 1850 mali Piešťany spolu 3378 obyvateľov a v roku 1873 stúpol ich počet na 4287. Počet domov sa v tom čase pohyboval okolo 600, z toho v kúpeľnej časti stálo 126 domov. V roku 1873 zasiahol obec veľký požiar a ničil mnoho sedliackych domov. Tie už nahradili domurované so škridľovou pokrývkou.²³ Po intenzívnom rozvoji mesta a kúpeľov v roku 1857-65 nastolo v meste zase obdobie stagnácie až do začiatku 20. storočia.

22- Mriňa L., Stavebné pamiatky Piešťan, Bahéologické múzeum, 2005, ISBN 80-89155-04-9

23- Šípoš J., Piešťany v premenách vekov, Otvor, 1992, ISBN 80-215-0197-9

2019

1960

1920

1840

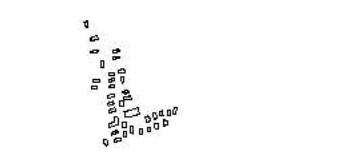
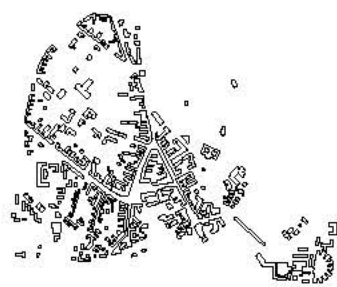
1780

20. storočie

Minulé storočie je najviac späté s rozvojom Piešťan, či už to bolo za Prvej republiky alebo počas obdobia socializmu. Za Prvej republiky sa mesto prebudovalo na základe vtedy vytvoreného regulačného plánu, ktorého cieľom bolo vytvoriť v meste nové ulice a námestia, ktoré by splňali aj reprezentačnú funkciu pre mesto. Napr. Námestie SNP, ktoré bolo navrhnuté ako administratívne centrum mesta so všetkými úradmi a meštianskou školou. Počet obyvateľov sa za toto obdobie zvýšil z 7379 v roku 1910 na 13 353 v roku 1940. Začala sa aj výstavba záhradnej štvrte Floreat, ktorej torzo je stále hmatateľné v štruktúre mesta.

Po 2. svetovej vojne nastala pre mesto doba stagnácie, až do konca 60. rokov kedy sa v meste začali realizovať viaceré urbanistické projekty či už rozširovanie kúpeľných kapacít alebo aj výstavba nových sídlisk, ktoré až do 90. rokov tvorili hlavný druh bytovej výstavby v meste. Za toto obdobie sa v meste postavilo vyše 8000 bytových jednotiek. Okrem toho sa v tom čase do mesta nasťahovali aj významné výrobné a výskumné podniky ako boli Tesla či Chirana či iné priemyselné objekty. Zároveň sa v meste usídlili aj vedecké inštitúcie celoštátneho významu. Počet obyvateľov sa za toto obdobie navýšil na dvojnásobok ako mali po vojne. Z 14 519 v roku 1945 na 33 176 v roku 1991²⁴, čo predstavuje vrchol populácie, aký mesto kedy malo.

²⁴-Piešťany, dostupné na wikipédia.sk

+ -

Vývoj v centrálnej časti mesta

Letecký záber z vojenského datovania z roku 1950.
Regulácia rieky v tom čase už započala.

REZIDENČNÁ HUSTOTA

Piešťany patria medzi mestá s pomerne kompaktnou a hustou zástavbou. Priemerná hustota obyvateľstva v celom katastrálnom území je 644,5 obyvateľov / 1 km², ak vezmeme do úvahy iba zastavanú časť katastrálneho územia (intravilán a rozvojové plochy), tak hustota obyvateľstva je 2500 obyvateľov / km².

Najviac ľudí žije na sídlisku Adam Trajan, kde celkovo býva 5040 obyvateľov. Z druhého konca je jediná mestská časť Kocunice, kde žije 277 obyvateľov. Sídlisko Adam Trajan má aj najvyššiu mieru hustoty obyvateľstva na hektár a to 191,6 obyvateľov/ha. Nasleduje sídlisko Teplická s hustotou obyvateľstva 170,2 obyv./ha. Najmenej osídlená časť mesta so súvislou rezidenčnou vrstvou je časť Heinola, kde sa nachádzajú iba izolované rodinné domy s hustotou obyvateľstva 10,3 obyv. /ha.³¹

Centrum mesta je pomerne husto a rovnomerne zastavané, aj keď aj tú su miesta určené k výstavbe, resp. zceleniu urbánnej štruktúry. Hustota v meste sa pohybuje okolo 27,8 obyvateľov/ha. Nepomer medzi mierou zastavanosti a obyvateľstvom je ten, že v centre sídli veľa budov pre dočasné ubytovanie, úrady, kancelárie a podobne. V poslednom desaťročí sa tu však postavilo viacero bytových domov, ktoré prispievajú k udržaniu života v centre, aj keď miera kvality týchto projektov je diskutabilná.

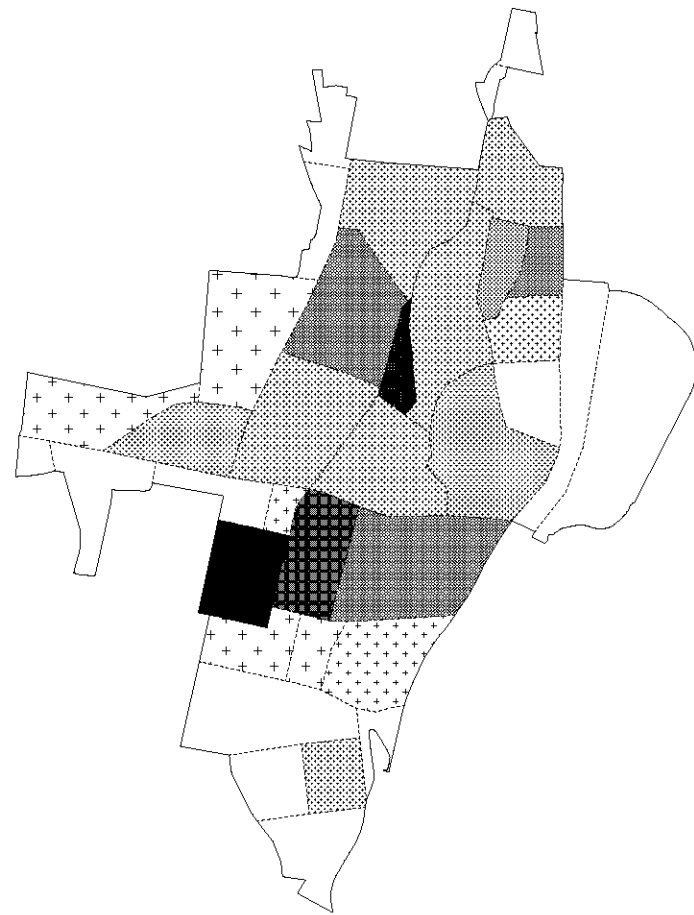

Schéma hustoty

31- Piešťanov je medzročne opäť menej, počet obyvateľov klesol k 28 000, dostupné na zpiestan.sk

Rezidenčná hustota (obyv./ha)

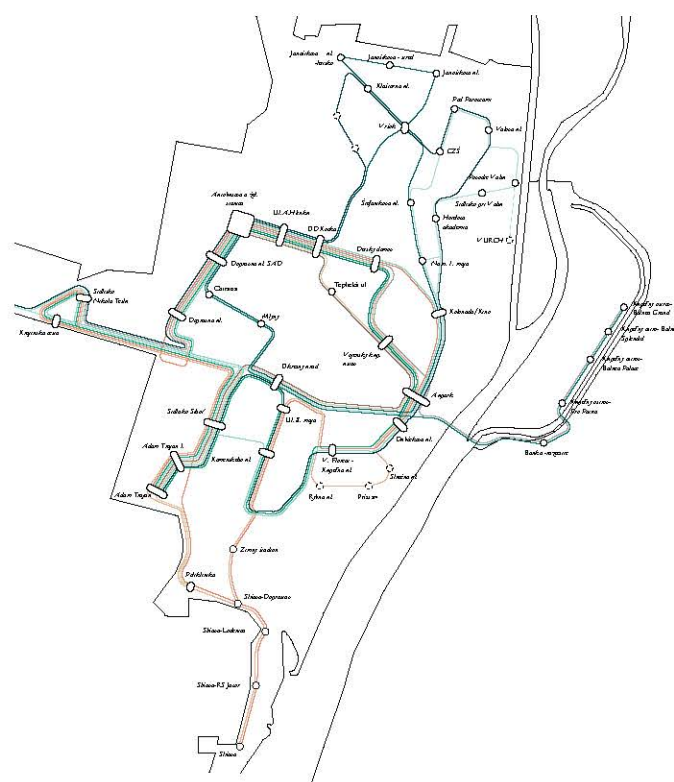
DOPRAVA

Mesto má vynikajúce dopravné spojenie so zvyškom Slovenska ale aj sveta. Piešťany sú prístupné diaľnicou D1 (Bratislava-Košice), hlavnou železničnou traťou Slovenska (120) s priamym spojením do Viedne. Na území mesta sa nachádza aj medzinárodné letisko, ktoré v súčasnosti je minimálne využívané, no od tohto roka sa spúšťa plán na jeho opätovné rozlietanie. Napr. v roku 2007, kedy tu fungovala charterová doprava využilo služby letiska 6600 pasažierov.

Mestská hromadná doprava je zabezpečená jedenástimi autobusovými linkami s hlavnými uzlami na železničnej/autobusovej stanici, Nitrianskej ulici (Aupark) a na sídlisku Adam Trajan.

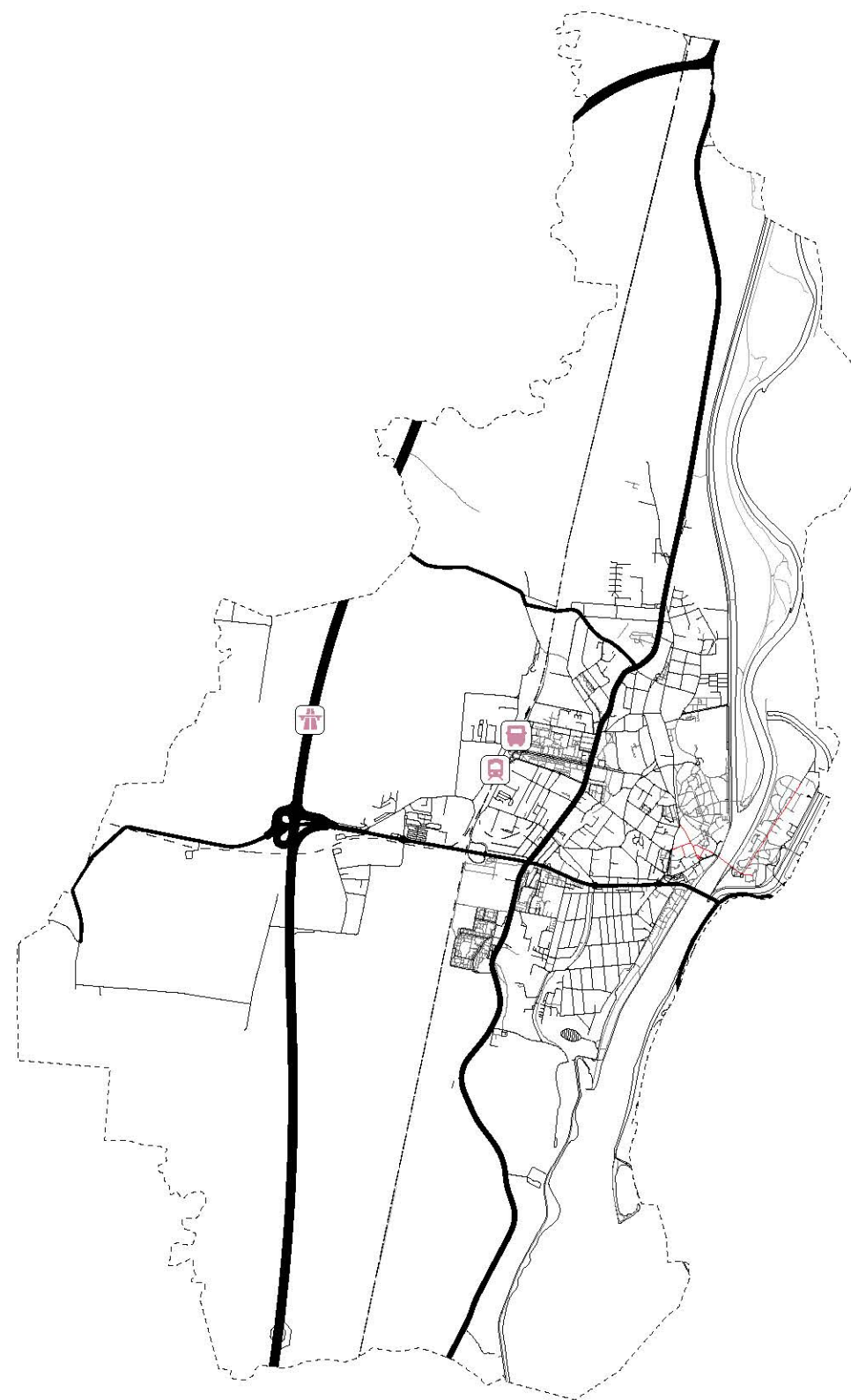
V meste sa nachádza jediný cestný most (Krajinský most), ktorý bol nedávno rekonštruovaný. V územnom pláne sa predpokladá s vybudovaním ďalšieho dopravného mostu v južnej časti mesta nad Sĺňavou. Poloha mostu je však vnímaná kontroverzne, nakoľko je prepoklad k narušeniu existujúceho pohľadu smerom na vodnú nádrž Sĺňava a narušeniu ekosystému.

Intezita dopravy je najväčšia na uliciach Bratislavská-Žilinská, na Krajinskej ceste. V centre je to Nitrianska ulica. Intenzita dopravy cez Krajinský most je 18 000 vozidiel za deň.³⁵

Sieť verejnej autobusovej dopravy

35- Počas opravy Krajinského mosta bude diaľnica zadarmo, dostupné na piestanskýdeník.sk

Klasifikácia dopravy v katastrálnom území Piešťan

CENTRÁLNA ČASŤ MESTA

Centrum mesta Piešťany je tvorené dvoma časťami, ktoré rozdeľuje rieka Váh. Na pravom brehu stojí mestské centrum a na ľavom Kúpeľný ostrov, ktorý je od nepamäti súčasťou centra mesta a navzájom sa dopĺňajú. No táto časť sa venuje časti na pravom brehu Váhu, nakoľko Kúpeľná časť je pomerne ustálená a ďalší vývoj v blízkej budúcnosti v tejto časti sa neočakáva.

Centrum mesta na pravej strane rieky Váh je teda ohraničené z východu samotnou riekou Váh, zo severu hranicou Mestského parku, následne ulicou Kuzmányho, ktorá prechádza na ulicu Radlinského a následne na ulicu Sládkovičovu. Prechádza okolo Vojenského liečebného ústavu, ďalej ulicou Holleho až ku Krajinskej ceste, smerom ku Krajinskému mostu. Toto vymedzenie má celkovo 79,9 ha z toho plocha Mestského parku tvorí skoro štvrtinu. Mestský park je súčasťou súboru pamiatkovo chránených objektov a plôch. Väčšina z pamiatkovo chránených objektov sa práve nachádza vo vymedzenom území. A celé toto vymedzenie kopíruje vymedzenie pamiatkovo chránenej oblasti. Súčasťou vymedzenia je aj jediná pešia zóna v meste (Námestie Slobody a Winterova ulica a jediné ozajstné námestie v meste Námestie SNP. Významnou je aj ulica Teplická, ktorá plní funkciu obchodnej ulice a spojuje centrum mesta so stanicami (železničnou a autobusovou). Centrum mesta je dobre prístupné autom, verejnou dopravou alebo na bicykli a je vyhľadávaným cieľom domácich i návštevníkov.

79,9 ha

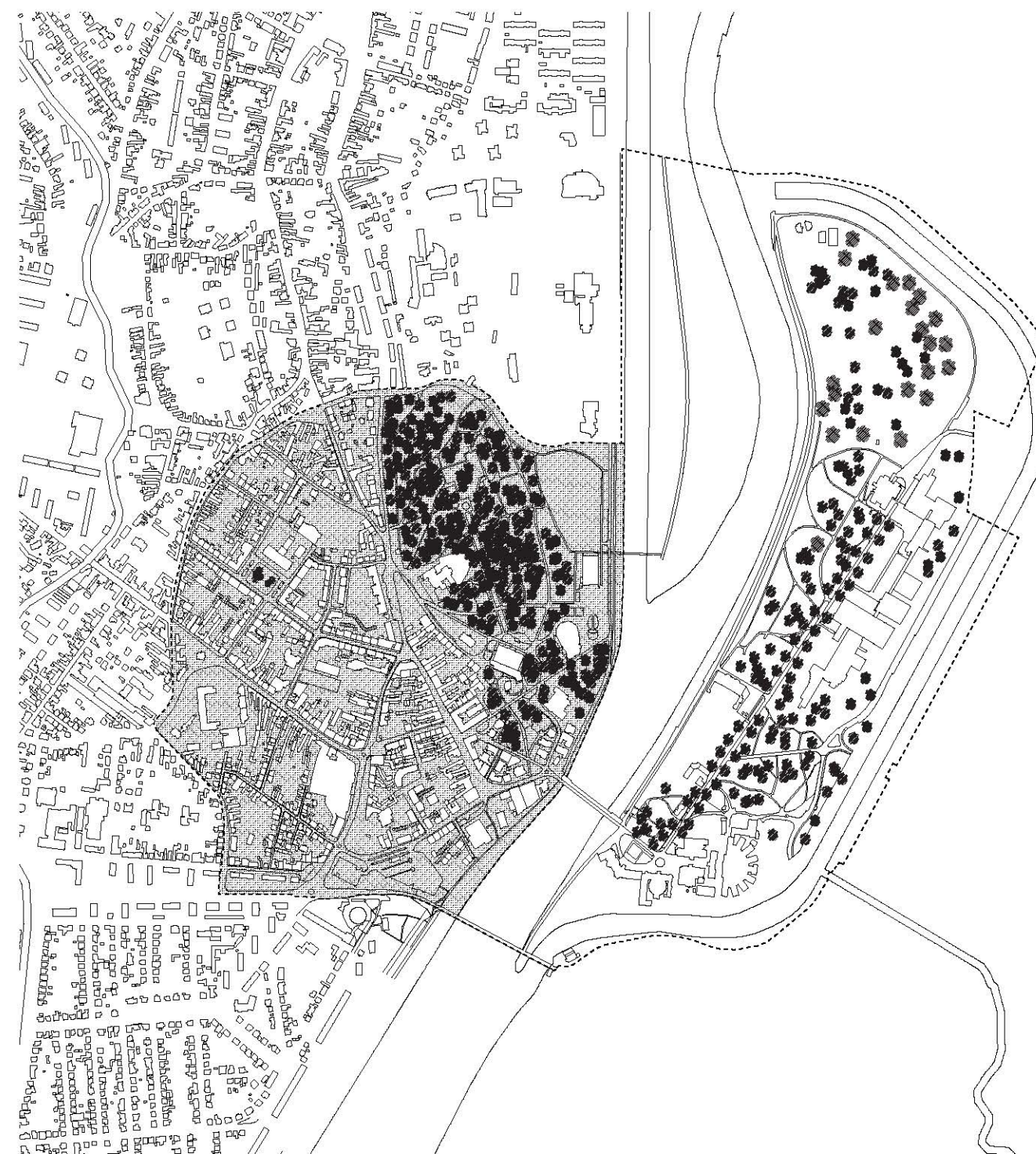
Celková plocha

1,5 ha

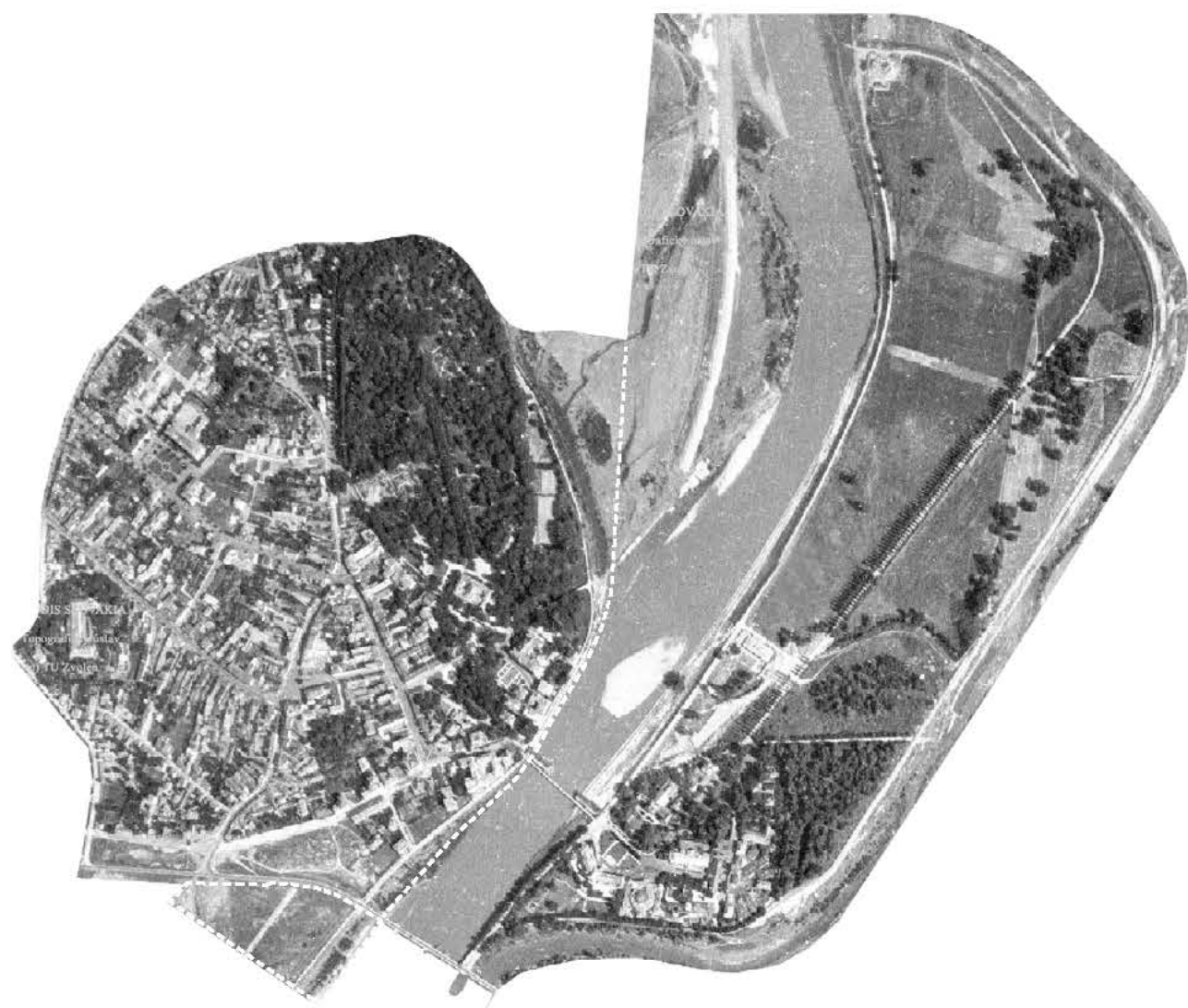
Plocha s vylúčenou dopravou

21,9 ha

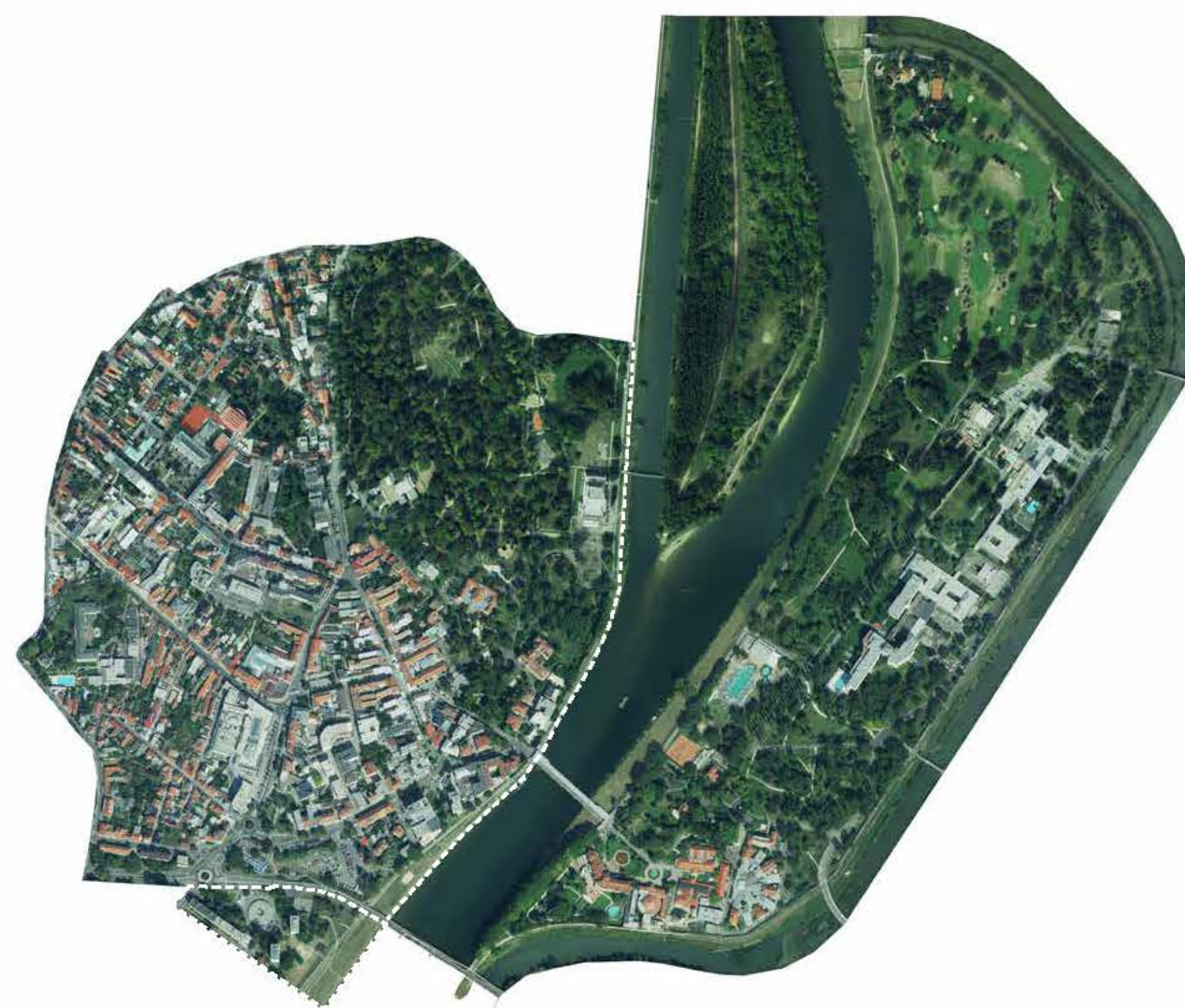
Plocha zelene

Vymedzenie centra mesta

Centrum mesta spolu s Kúpeľným ostrovom v stave v akom ho zachytilo vojenské snímkovanie v roku 1950.

Centrum mesta v stave zachytenom v roku 2018. Najväčšou zmenou je Lido a súbor kúpeľných hotelov.

ATRAKTORY CENTRA

V centrálnej časti mesta, tak ako je to vo väčšine miest sa nachádza mnoho bodov, ktoré sú cieľom obyvateľov a návštevníkov. V centrálnej časti sú klasifikovnaé do 3 oblastí a to:

- a) kultúra, kúpeľné a pamiatkové atraktory
- b) inštitucionálne atraktory
- c) komerčné atraktory

Do kategórie "a" patrí:

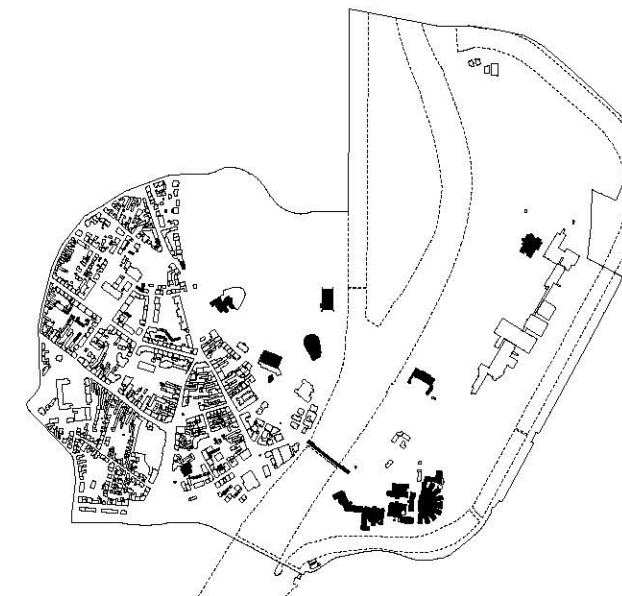
Historická časť kúpeľov, Kolonádový most, pešia zóna, kultúrno-spoločenské centrum Fontána (kino), Dom umenia (diuvadlo), Kursalón, amfiteáter (v súčasnosti zatvorený), Spoločenské centrum na Kúpeľnom ostrove či dvojica kostolov (evanjelický a farský kostol).

Do kategórie "b" patria:

Mestský úrad, Gymnázium Pierra de Coubertina, Stredná škola elektrotechnická, pošta, nemocnica, okresný súd, pobočky viacerých bánk, centrum voľného času, Základná umelecká škola, detašované pracoviská vysokých škôl (Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Tmave, Vysoká škola sv. Alžbety) a Mestské informačné centrum.

Do kategórie "c" patria:

Hlavným nákupným bodom v meste je nákupné centrum Aupark, ktoré bolo postavené v roku 2010 na mieste parkoviska s trhoviskom. Ďalším nákupnou zónou v meste je prirodzene pešia zóna, kde sa okrem reštaurácií nachádzajú aj viaceré obchody, no hlavnou obchodnou ulicou v meste je Teplická. Prenajímateľné plochy sú aj v parteri nazývanom "Pod kolonádou".

Kultúrne, kúpeľné a pamiatkové atraktory

Inštitucionálne atraktory

Komerčné atraktory

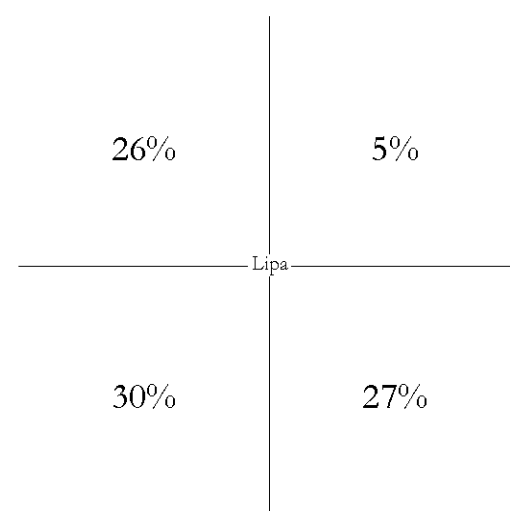
Plocha pešej zóny v centre mesta bez zarátania Kúpeľného ostrova je zhruba 1,5 ha, čo predstavuje 1,9% plochy centra. Dlhodobo je v Piešťanoch dopyt po rozšírení a ešte väčšom ukľudnení dopravy v centre mesta, no pre časť občanov to naráža na nedostatočné plochy parkovania. Parkovací dom, ktorý by nahradil povrchové plochy státi je tak pre centrum, resp. v tesnej blízkosti centra mesta.

Čo sa týka miery zastavanosti centra mesta je centrum zastavané pomerne rovnomerne. Na schéme vpravo vidno mieru zastavanosti vyjadrenú číselne. Centrum je rozdelené na štyri časti s pomyselným centrom pred hotelom Lipa. Výnimku tvorí iba časť v ktorej sa nachádza rozsiahly 22,3 hektárový Mestský park.

Doprava v centre je obsluhovaná automobilovou, verejnou a cyklistickou dopravou. V centre mesta sa nachádza popri pozdĺžnych plochách parkovania aj 6 označených parkovísk. Najväčšie z nich sa nachádza v nákupnom centre Aupark a pri trhovisku.

Hlavnými prístupmi do centra sú ulice Teplická, Nitrianska, Štúrova. Centrom mesta neprechádza žiadny z hlavných mestských ťahov, ktorými sú ulice Bratislavská a Krajinská.

Potenciálom pre centrum je reorganizácia dopravy, hlavne na uliciach Rázusova a Nálepkovala, ktoré miestami tvoria konflikty s pešou zónou.

Miera zastavanosti centra

Pešie zóny a námestia

Schéma dopravy

Letecký záber centra Piešťan z roku 1928.
zdroj: Piešťany - History (facebook)

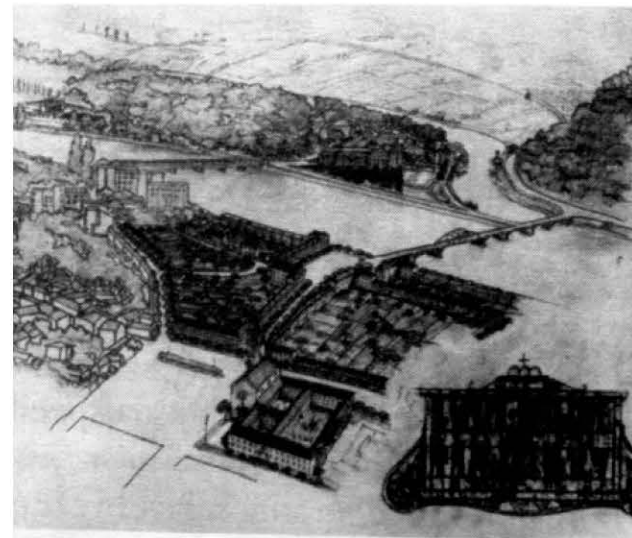
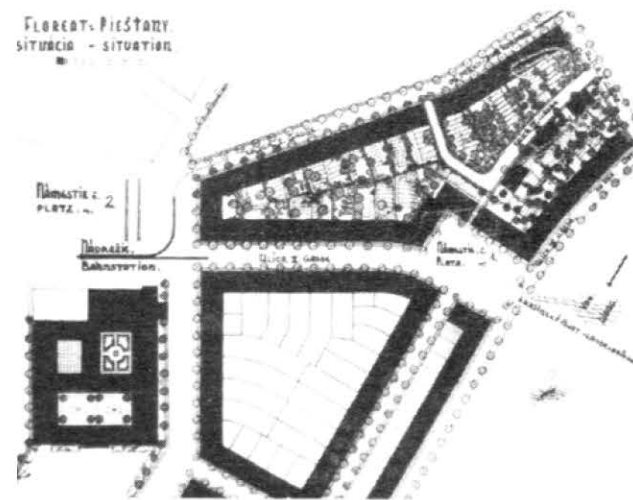
Pohľady na súčasné centrum Piešťan.
zdroj: Piešťany - History (facebook)

Jedným zo slabých miest v centre sú chýbajúce prepojenia pešej zóny s nábrežím Váhu, ktoré by mohli rozšíriť pešiu zónu smerom k rieke, nakoľko v súčasnosti je nábrežie návštevníkmi centra takmer nevyužívané. Pohľady smerom na riekku tak poskytuje hlavne Kolonádový most. Ďalším konfliktným bodom je kruhový objazd pred Kolonádovým mostom, ktorý tak prerušuje inak kontinuálnu pešiu zónu. Ďalším kruhovým objazdom ktorý je na svojom mieste nevhodný je kruhový objazd pred hotelom Jalta, ktorý tak vytvára ukončenie pešej zóny, ale ja predimenzovaný kruhový objazd pri Auparku, či na rohu ilice Teplická Nitríanska. Miestami, tak môžu vznikáť až nebezpečné situácie, ktoré sú výsledkom tohto stavu.

Polemike sa nevyhne ani spojenie časti mesta za krajinskou cestou s centrom a aj prepojenie nábrežia za Krajinským mostom s nábrežím medzi mostami. Zanedbaný verejný priestor v týchto miestach ani nemusíme spomínať.

Ďalším bodom, ktorý je zanedbaný a potlačovaný sú terciárne prepojenia v tejto oblasti, ktoré v nočných hodinách môžu navodzovať pocit sa im radšej vyhnúť.

Počiatkom týchto problémov je nedokončená vízia na územie z počiatku 20. storočia s názvom Floreát, ktorá nebola nikdy postavná, resp iba jej veľmi malé torzo. Projekt mal viesť do lokality mestský charakter, a taktiež sa zapodieval nábrežím Váhu a vytvorení nového námestia.

projekt Floreát

Prepojenia

Územné rezervy

Ako je vidno na situácii, v centre mesta sa nachádza veľké množstvo plochy, ktorá je v súčasnosti nezastavaná a ruší tak, inak kompaktné a na slovenské pomery dobre zahustené mesto. Azda najväčším a najnepriehľadnejším je prázdna plocha, ktorá dnes slúži ako parkovisko na nábreží váhu, resp. medzi ulicami Krajinská cesta a Nálepkovou. Povrchová parkovisko o s kapacitou cca 220 parkovacích miest v najväčšom centre mesta je určite aj hanbou.

Nábregie ako také, je veľmi zle zastavné. Pritom môžeme vidieť povyššie Kolonádového mosta, ako by celé mestské nábregie malo vyzerat'. Mesto má parkov, dostatok, preto toto miesto nie je najideálnejšie ho nechať nezastavané.

Ďalšími prázdnyimi plochami sú vnútroblok na Beethovenovej ulici, či priestor pred hotelom Satelit. Netreba zabudnúť ani na preluku na Nitrianskej (oproti Auparku) či plocha za Alexander centrom. K budúce mu uváženiu, ktorým sa v mojom návrhu však nezaobieram je priestor na druhej strane Krajinskej cesty.

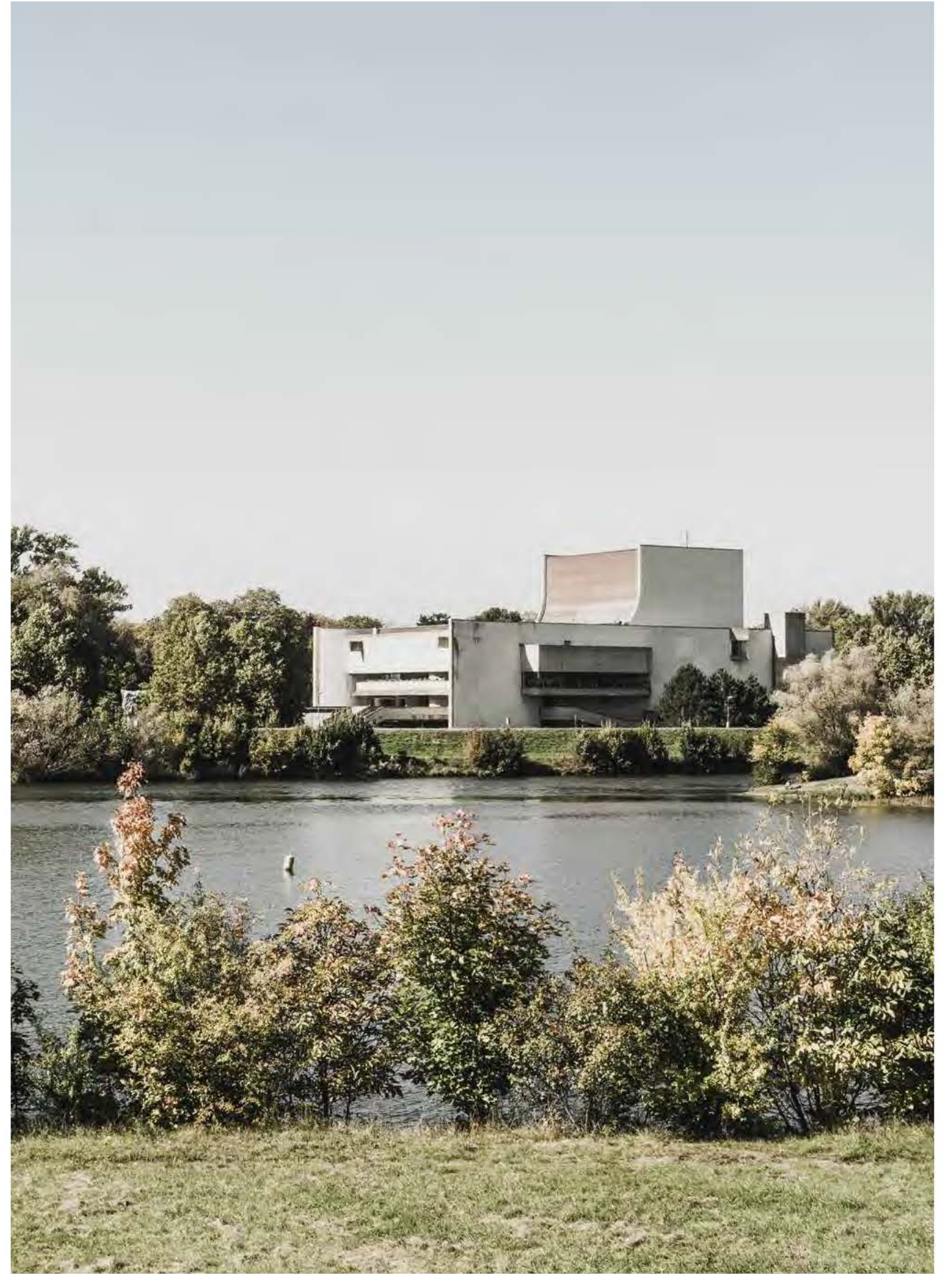
- a* parkovisko
- b* preluka
- c* nevhodne využítý priestor, nedefinovaný
- d* nevhodná náplň budovy
- e* prázdny, nevyužitý vnútroblok

GENIUS LOCI MESTA

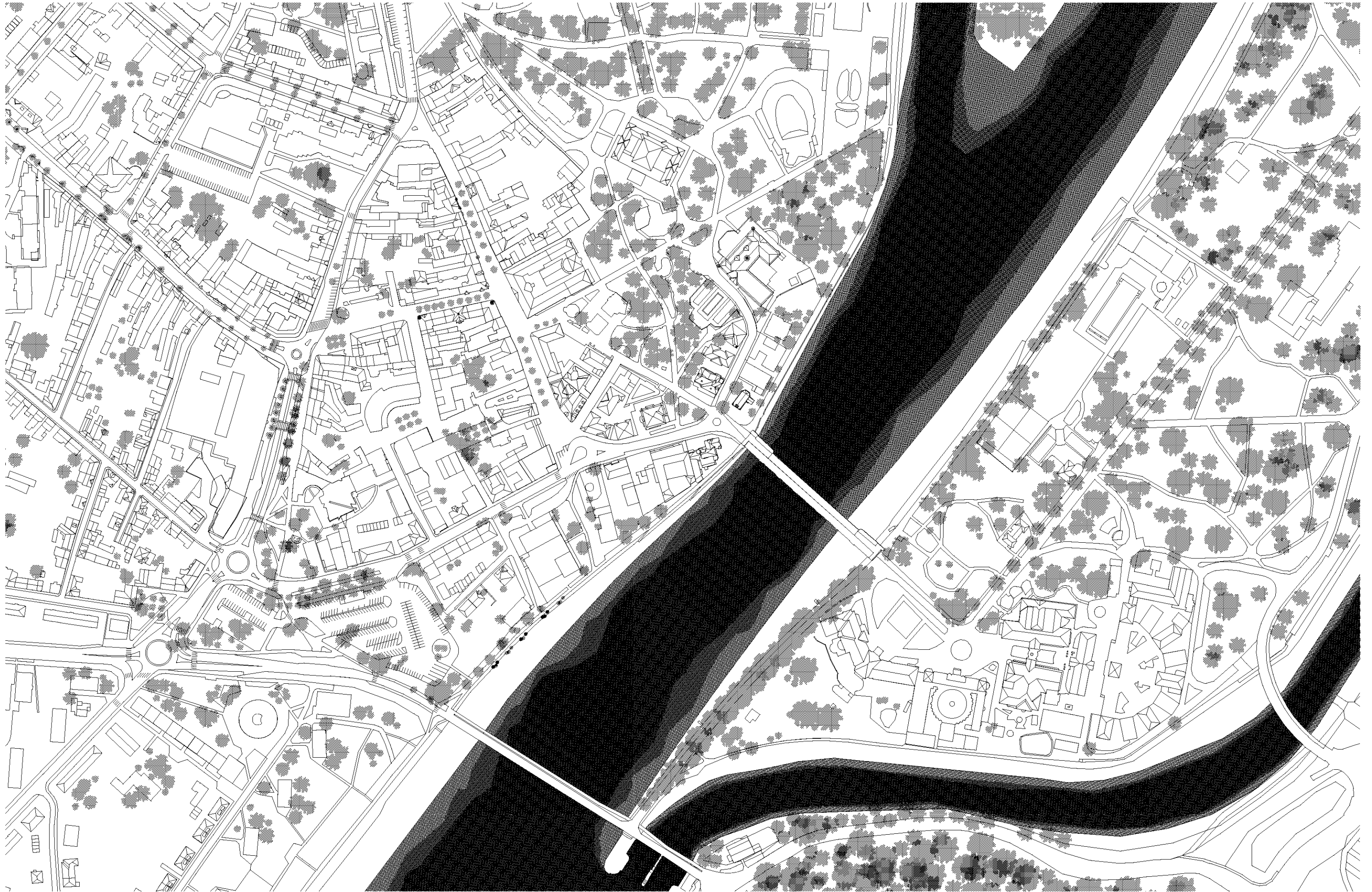

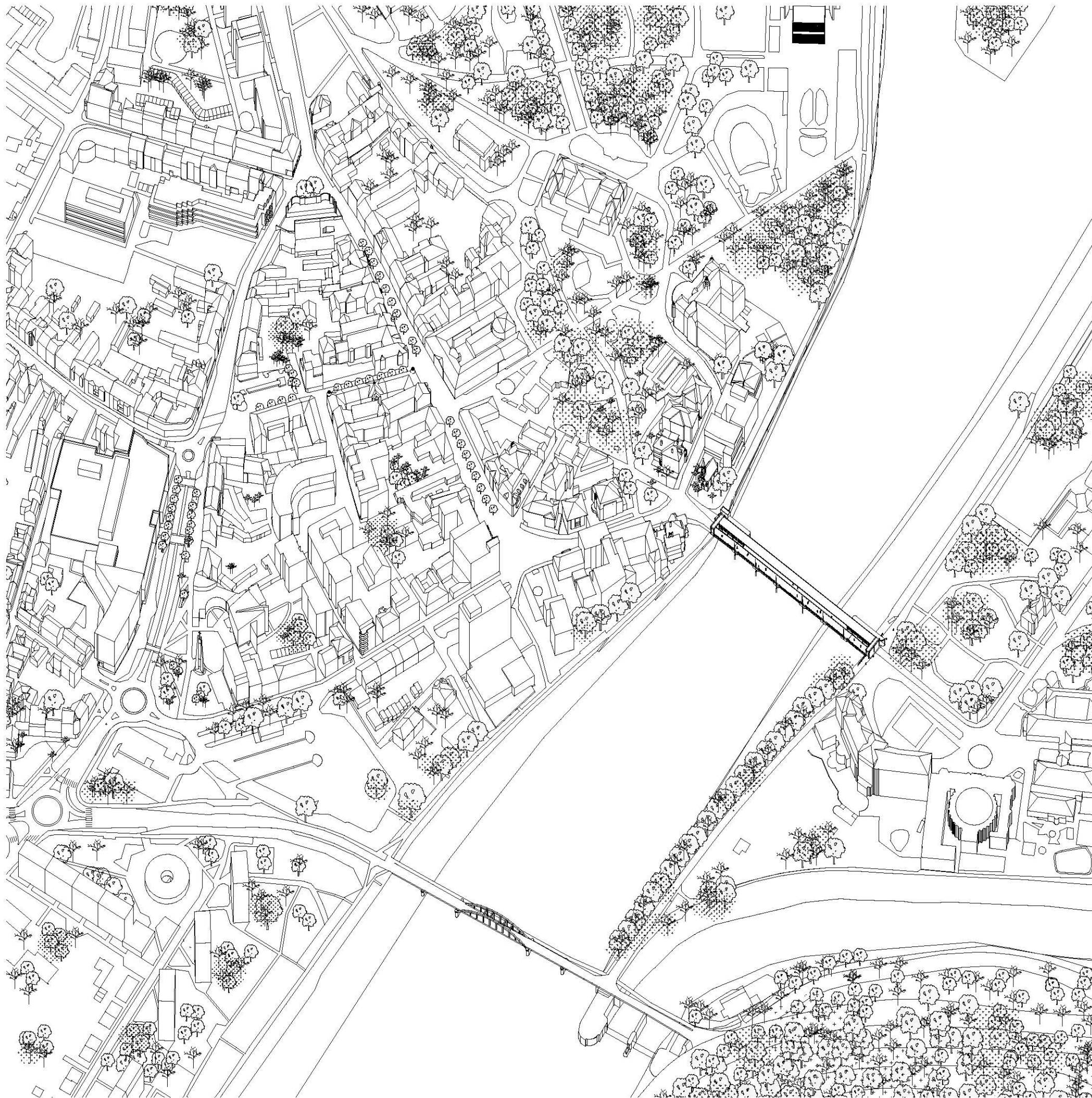

PROJEKTOVÁ ČASŤ

Axonometria súčasného stavu
1: 3000

- *nevhodné dopravné riešenie*
- *nevhodne využitá plocha*
- *nevyhovujúca náplň budovy*
- *chybajúca uličná čiara*
- *chybajúce pešie prepojenie*
- *zle definovaný verejný priestor*

- a parkovisko, Nálepčova ulica, 220 miest*
- b trbosiko, provizórne spravené na býv. parkovisku*
- c park (priestor) pred kostolom*
- d nemocnica, nevhodná lokalita pre tento typ stavby*
- e priestor za Alexander centrom*
- f preluka pred Asparkom, vnútroblok*
- g predimenzovaná cesta*
- h nevhodný kruhový objazd*
- i vstup do mesta*

Problémový výkres

Pohľad z Nálepčkovej ulice smerom do centra

Podchod spájajúci centrum so štátskym

Parkovisko a nábrežie z nájazdu na most

Nábrežie z mosta

Vnútorne mesto

Vnútorne mesto, Alexander centrum

Pohľad z Nálepčkovej ulice smerom do centra

Podchod spájajúci centrum so štátskym

Parkovisko a nábrežie z nájazdu na most

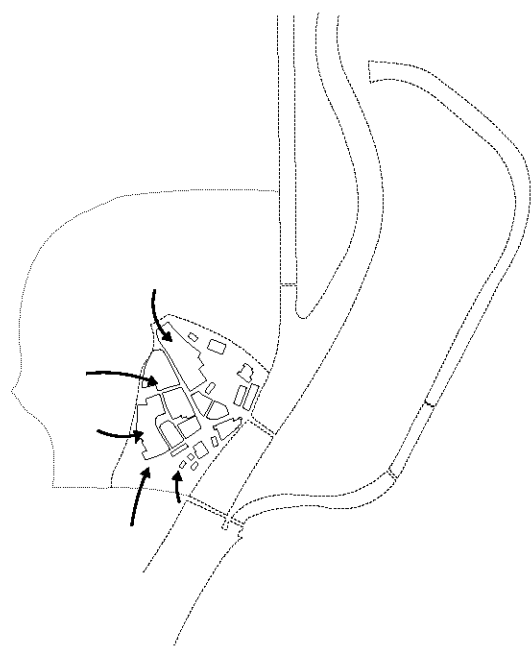
Nepriechodná cesta v centre

Nábrežie, nástupná plošina k loďam

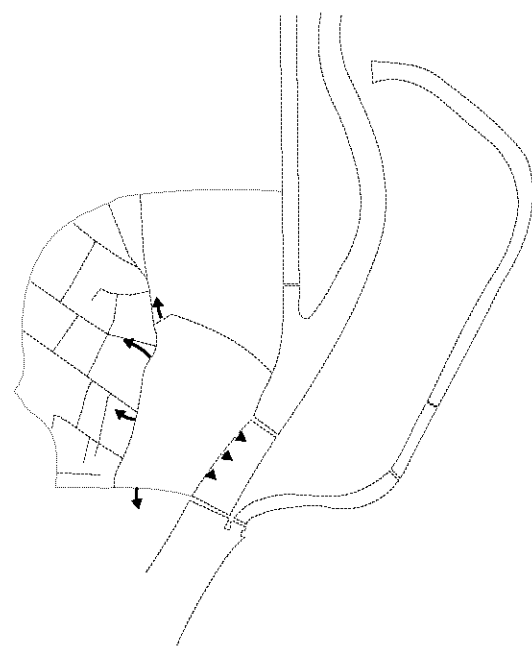

Spojenie nábrežia s pešou zónou

Densifikácia a doplnenie štruktúry centra

V najužšom centre mesta sa nachádza veľké množstvo pozemkov, ktoré sú stále nezastavané (viď. územné rezervy). Tento priestor mesta by mal byť najviac densifikovanou oblasťou v meste, preto je navrhnuté doplnenie chýbajúcej štruktúry a revitalizácia a reorganizácia verejných priestorov v tejto oblasti.

Rozšírenie charakteru centra do širšieho centra

Rozšírenie charakteru centra mesta ďalej do širšieho centra, postupná intenzifikácia zástavby aj v tejto oblasti, skľudnenie dopravy, skvalitnenie verejných priestorov, napomôžu k zväčšeniu, inak malého centra.

Centrum mesta je pešia zóna, širšie centrum tzv. woonerfy, resp. zóna 30

Centrum mesta sa stane pešou zónou (vyznačené čierne) s výnimkou vjazdu iba pre rezidentov. Postupne sa do širšieho centra rozšíria, tzv. woonerfy (resp. zóny 30), ktoré nevytlúčia dopravu, ale poskytnú bezpečný priestor pre chodcov aj cyklistov.

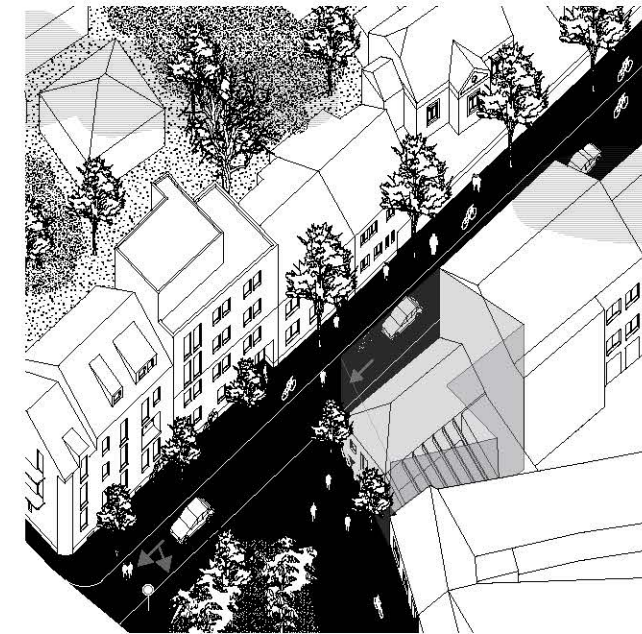
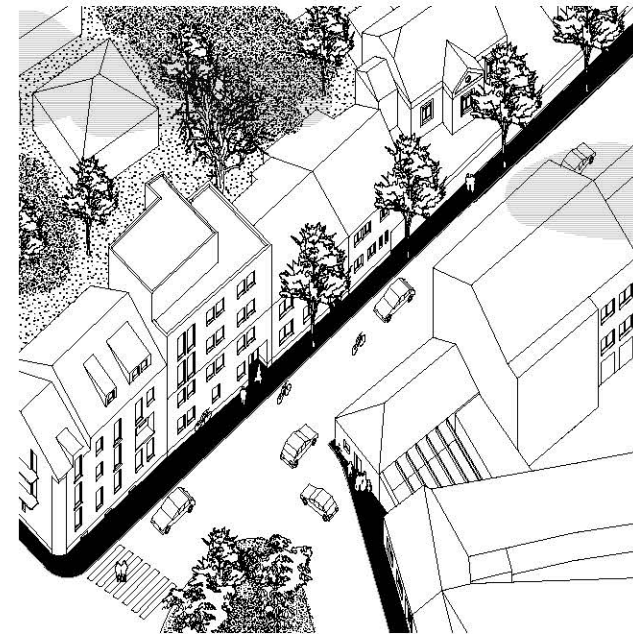

Prepojenie centra s riekou a sprístupnenie vnútorného centra

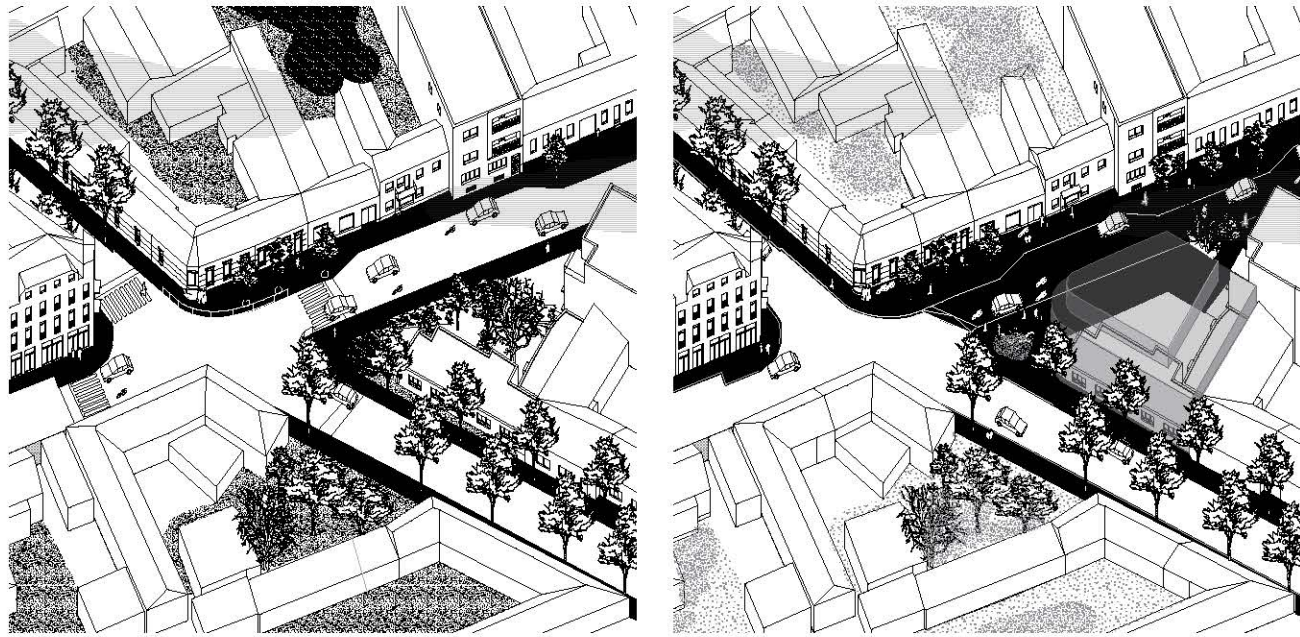
V súčasnosti je veľmi slabé spojenie mesta s riekou, preto sú navrhnuté viaceré trasy, ktoré ľahko sprístupnia toto príjemné miesto a vytvorí sa tak nová nábrežná promenáda, ktorá v súčasnej podobe nevyhovuje nárokom obyvateľov či turistov. Zároveň sa zvýši prístupnosť vnútorného mesta, aby sa eliminovali mŕtve zóny v meste.

WOONERF

Väčšina ulíc v širšom centre je navrhnutá na transformáciu na typ woonerf (skľudnená ulica), kde všetká doprava má rovnakú prioritu., takto sa predíde problémom s výstavbou cyklotrás v úzkych priestoroch, či pílenníe stromov k ich výstavbe. Chodníky a cesta sú z jedného povrchu, no je čitateľné, ktorá časť patrí automobilovej a cyklistickej doprave a ktorá pešej. Zároveň sú v ulici inštalované prvky pre jej zobytnenie. Vstupy do centra mesta tak budú jasne definované a čitateľné aj pre neznalých.

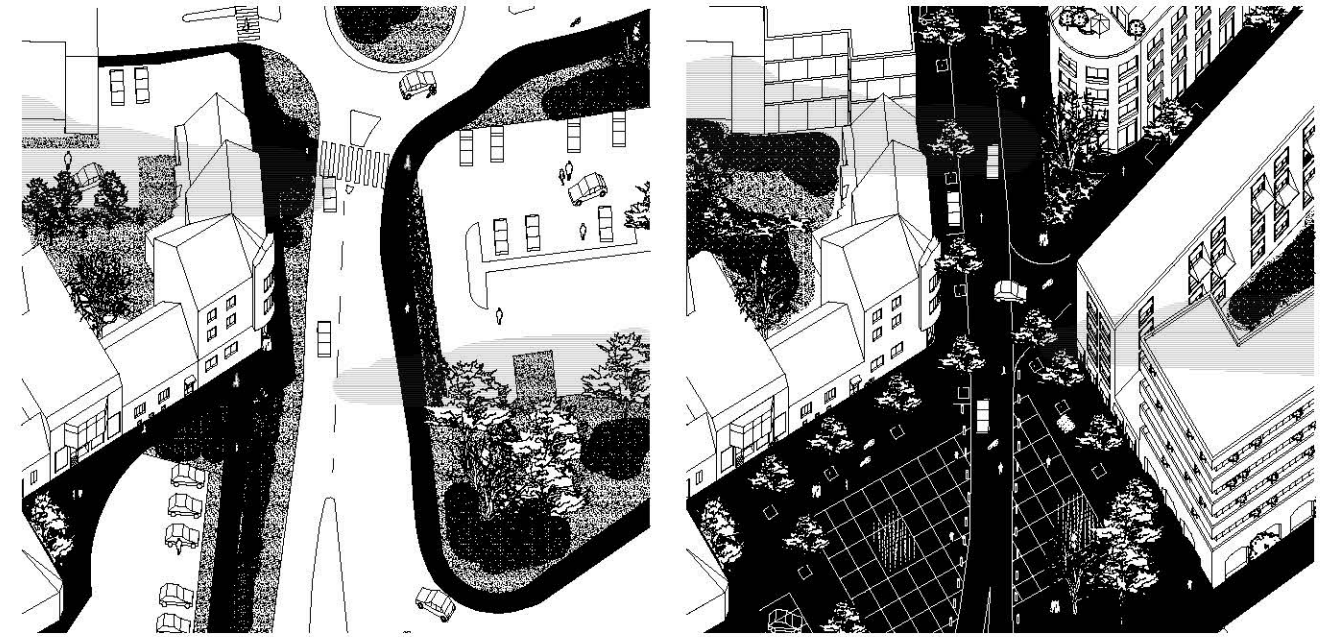
Štefánikova ulica

Štefánikova ulica je navrhnutá ako jednosmerná ulica smerom z centra. Vstup do centra zabezpečí už v súčasnosti jednosmerná ulica Štúrova. Zároveň tu na mieste súčasného objazdu vznikne malé námestie pred súčasnou prahňou, resp. aj potenciál k zistení zivneniu tohto miesta novou výstavbou.

Teplická / Sládkovičova

Ďalším významným vstupom do centra mesta je Teplická ulica. Navrhnutá je na revitalizáciu smerom od križovatky s ulicou Sládkovičovou. Taktiež je tu aplikovaný princíp skľudnenej ulice, ktorý má potenciál spraviť z Teplickej ulice najhlavnejšiu obchodnú ulicu v meste.

Vajanského námestie

Ako vidno na prvej axonometrii, z názvu námestie tento priestor v súčasnosti námestie v mnohom nepripomína. Preto je navrhnuté skľudnenej dopravy, zrušenie kruhových objazdov v centre mesta s výnimkou na Krajinskej ceste, ktorý bude zmenšený a nájazdové pruhy zrušené. Taktiež, v lokalite je navrhnutá nová výstavba, ktorá je predmetom tejto práce.

N Á V R H

Autorská správa

V návrhu som s inšpiroval návrhom nepostavenej záhradnej štvrte Floreát (vid'. str. 56) a predasanačným stavom z roku 1950 (vid'. str. 48). Tieto dva aspekty mi dopomohli k prinavráteniu a citlivému doplneniu stratenej alebo chýbajúcej štruktúry mesta. Návrh prístupuje k existujúcej urbanistickej štruktúre citlivo a okrem prístreškov, či garáží akceptuje ich zotrvanie v priestore. Čiastočnou premenou prejde budova súčasnej nemocnice, ktorá už nespĺňa nároky pre 21. storočie, a jej rozšírenie je limitované. Preto, je nemocnica navrhnutá na presun do inej lokality, preferovanou je nová nemocnica vedľa polikliniky. Zo súčasnej nemocnice sa tak prestavbou stane, apartmánový dom s priestormi aj pre administratívu či polyfunkciu.

Týmto krokom sa vytvorí priestor pre uzavretie Winterovej ulice smerom na Kolonádový most, ale aj čiastočné uzavretie Nálepckovej ulice a pretransformovanie na pešiu zónu. Takto vznikne nový priestor námestia pred hotelom Eden a vytvorí sa možnosť prepojenia pešej zóny s nábrevím vedľa hotela Magnólia, kde priestor je navrhnutý k vymedzeniu novou zástavbou.

Ďalším priestorom, v ktorom sú navrhnuté väčšie zásahy je priestor pred Auparkom, resp. celá Nitrianska ulica, ktorá je navrhnutá zúžená oproti súčasnému stavu a presunutý je tu aj priestor trhu, ktorý bude konkurovať veľkému Auparku a zatriktívňovať priestor. Zároveň je ulici Nitrianska prinavrátený tvar z pred obdobia jej asanácie a doplnená je aj štruktúra mesta.

Na Nitrianskej ulici je aj doplnená preluka, ktorá však v podobe pasáže naďalej poskytuje spojenie Nitrianskej ulice s vnútorným centrom, avšak kultivovanou formou oproti súčasným dreveným stánkom, tatranského typu. Prechdom je zabezpečené spriestupnenie vnútorného mesta smerom k hotelu Eden, kde je doplnená nová štruktúra a vytvorený nový malý verejný priestor. Netreba spomínať, že v tomto priestore je doprava absolútne vylúčená.

Statická doprava je zabezpečená pomocou nového podzemného dvoj podlažného parkoviska, na mieste súčasného parkoviska na Nálepckovej ulici so vstupom z Krajinskej cesty smerom na most. kapacita tohto parkoviska pri 2 podzemných podlažiach je 380 parkovacích miest. v lokalite sa nachádzajú aj iné podzemné parkoviská, a to pred hotelom Magnólia pre ich potreby ale ja potreby okolitých ubytovacích zariadení s kapacitou 40 parkovacích miest. Možným ďalším neverejným parkovacím priestorom je pod blokom domov medzi Auparkom a kostolom s možnou kapacitou 60 miest.

Doprava v centre mesta je prioritizovaná na cyklistickú a pešiu a celkový návrh loaklity je tomu prispôsobený.

Najväčším zásahom do územia je premena súčasného parkoviska na novú zmiešanú zónu bývania, kultúry či administratívy, ktorá naplno zapojuje nábrevie Váhu do štruktúry mesta a rozširuje tak súčasné centrum až k rieke, čo zatriktívni mesto nielen pre turistov, ale možno aj nových potenciálnych obyvateľov mesta.

APLIKÁCIA

— pešie spojenie

● vnútorné body mesta, malé námestie

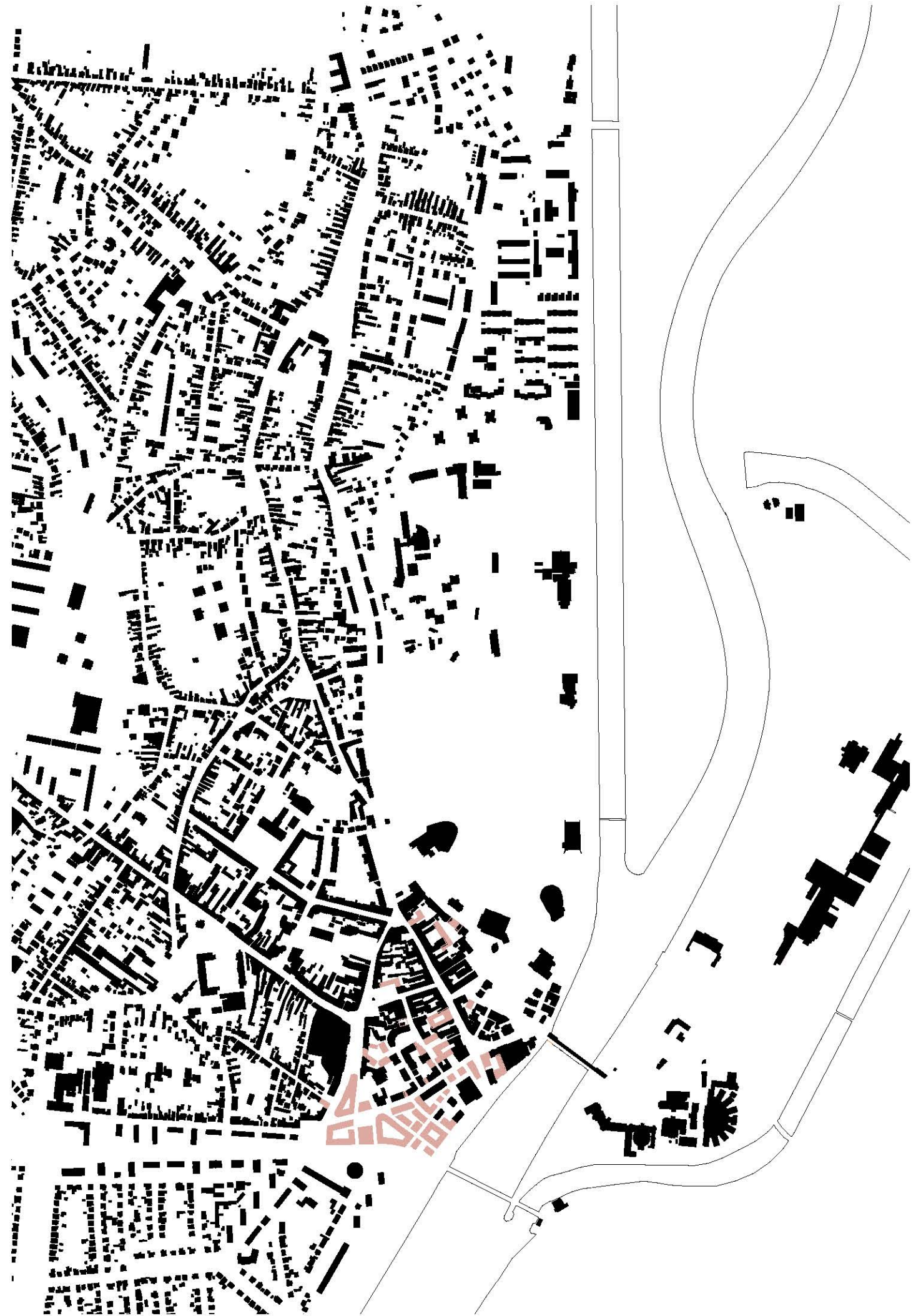
bloky - súčasný stav

bloky - navrhovaný stav

súčasný stav vs. s doplnenou štruktúrou

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

VYUŽITIE A BILANCIE

Hlavným cieľom je doplnenie štruktúry mesta a zvýšenie ponuky bytov v tejto lokalite, preto je veľká časť domov vyhradená preve k tomuto účelu. Zároveň, však lokalita nebude monotónna, nakoľko sú tu okrem bytovej funkcie navrúte aj objekty pre kultúru či vzdelávanie (galéria, či knižnica), prácu ale aj kombinované objekty ktoré spolu všetky tieto funkcie kľbia dohromady (budova Riviera Piešťany). V neposlednom rade je tu veľkým atraktorom nové nábrežie.

Čo sa týka dosiahnutých bilancii, tak v novonavrhnutá štruktúra poskytuje 33 500 m² užitočnej plochy pre bytové jednotky a dokáže ubytovať až 1300 nových obyvateľov. No predpokladom je že časť domov budú slúžiť aj ako pracovné priestory, a predpokladný počet trvalých obyvateľov je tak okolo 1000.

- a Okresná galéria
- b Priestory pre Trnavskú univerzitu, knižnicu
- c Bytový dom - strechu využíva galéria pre účely výstav
- d Trhoviško
- e Nová architektonická dominta námestia, Baťa
- f Vnútroblok (po vzore z Trnavy)
- g Vnútorné námestie
- h Balneologické múzeum

- Administratíva, kancelárie
- Ubytovacie zariadenie
- Mixed use
- Bývanie s aktívnym parterom
- Kultúrne a verejno prospešné stavby

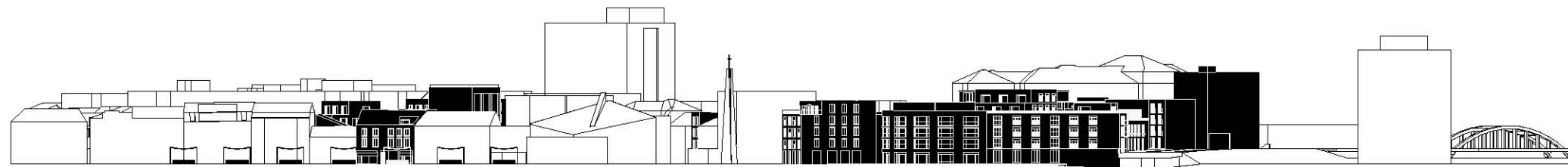
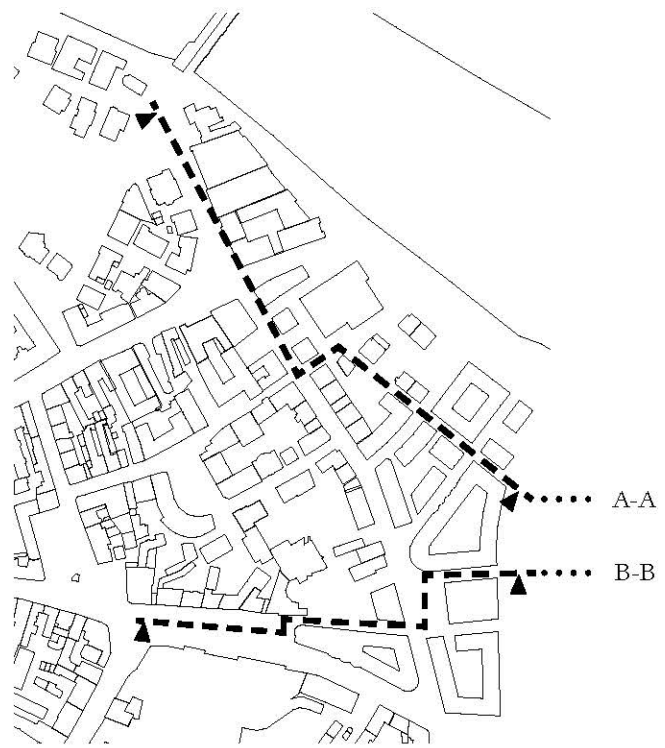

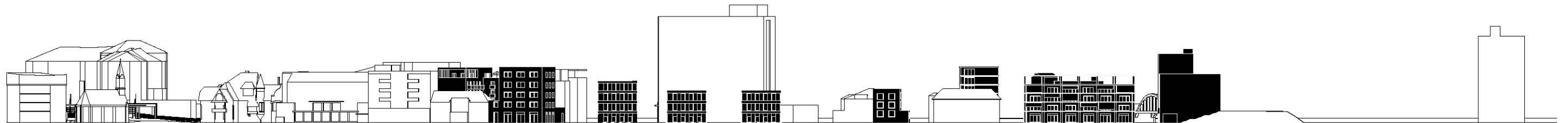
situácia
M 1:1500

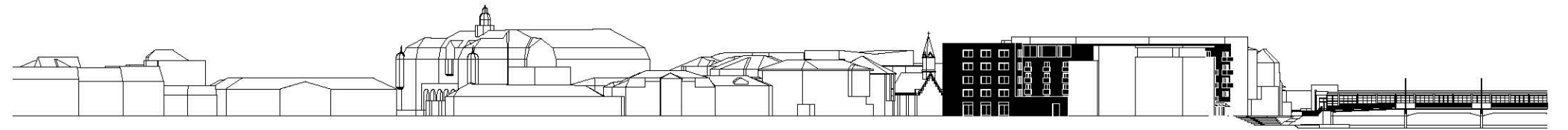
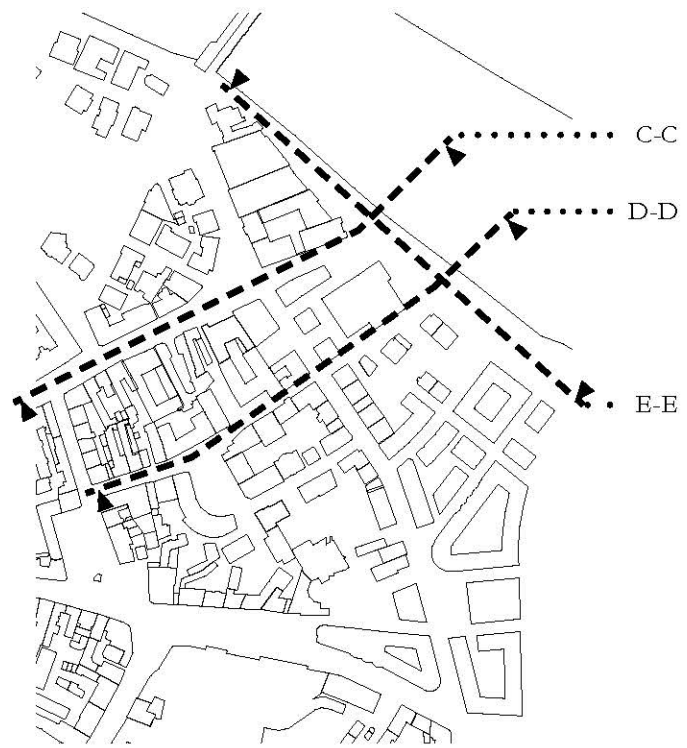
REZY ÚZEMÍM

rez A-A
M 1:1500

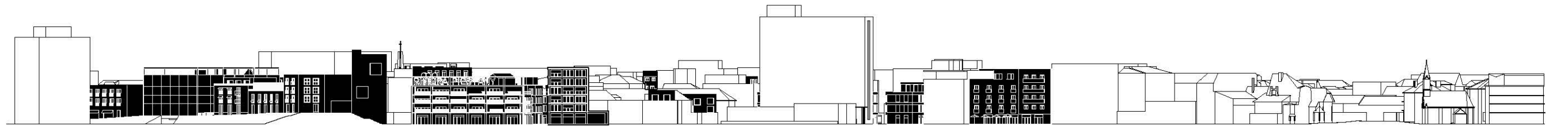
rez B-B
M 1:1500

rez C-C
M 1:1500

rez D-D
M 1:1500

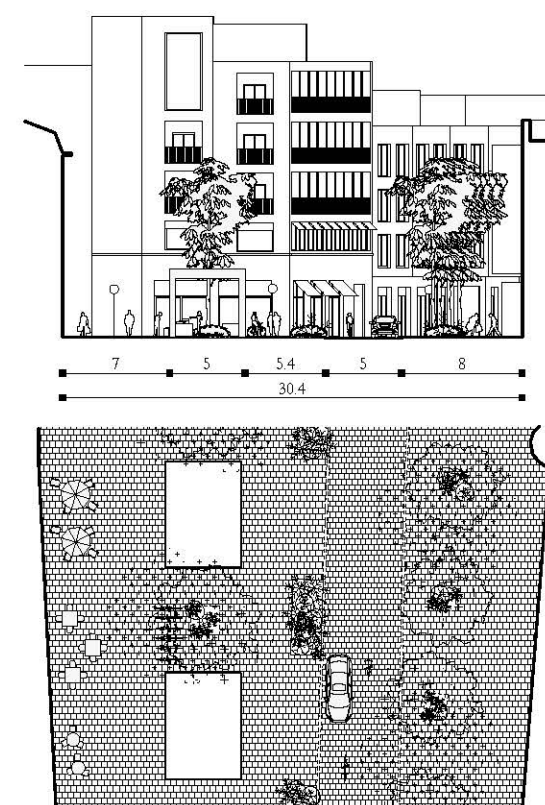
rez E-E
M 1:1500

ULIČNÉ REZY

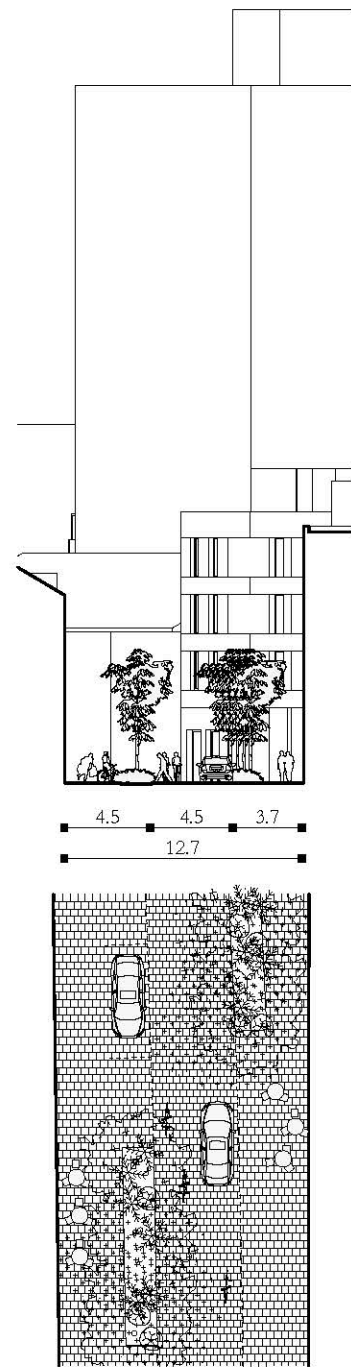
3 typy

V návrhu sú použité 3 typy ulíc: so skludnenou dopravou a charakterom námestia (Nitrianska ulica), so skludnenou dopravou s vjazdom pre rezidentov (Nálepkova ulica) a pešia ulcia (nová zóna) Zároveň sú viareé súčasné ulice premené na pešie zóny (Nálepkov od hotela Magnólia, Winterowa pred nemocnicou)

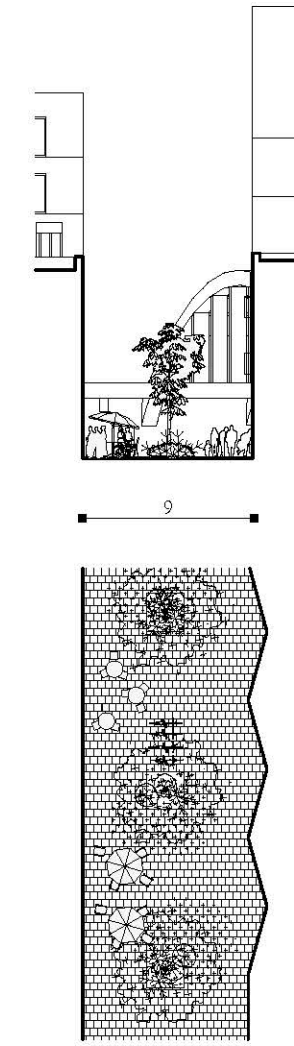
Ulice budú mať jednotný povrch, tak na mieste vyemdzenom pre peších ale rovnakú aj pre autá, tzv. woonerf.

Rez a pôdorys Nitrianskou ulicou

Rez a pôdorys Nálepkovou ulicou

Rez a pôdorys novonavrhnutou pešou ulicou

KATALÓG PRVKOV

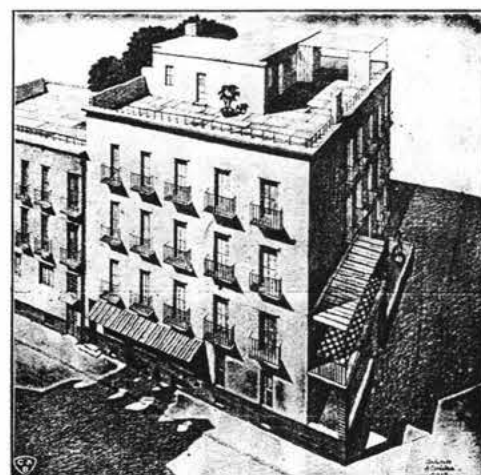
Novonavrhnutá štruktúra je inšpirovaná existujúcou architektúrou v meste a snaží sa aplikovať prvky, ktoré sa už v meste vyskytujú a tým zapadnúť do obrazu mesta. Zároveň, však prináša aj nové prvky, ktoré môžu prispieť do charakteru mesta.

a) pobytová strecha- v Piešťanoch má od 30. rokov trdiciu navrhovanie plochých pochôdznych striech, ktoré sú určené na rekreáciu. V minulosti to bolo hlavne na ubytovacích zariadeniach, no tento návrh sa snaží tento element poskytnúť aj normálnym obyvateľom bytových domov. Ako vidno na obrázku vpravo (dnes Hotel Pavla)

b) markíza a francúzske okno- poskytnutie kontaktu s exteriérom. Markíza zabezpečí tienenie, počas horúcich liet

c) kvetináč- vstavný kvetináč zabezpečí príjemnú atmosféru nielen v bytoch ale aj na ulici

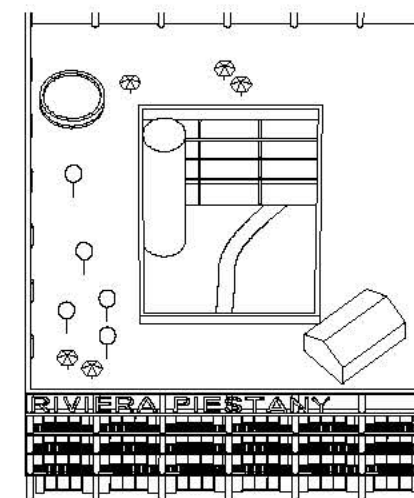
KURANSTALT „INTERNATIONAL“

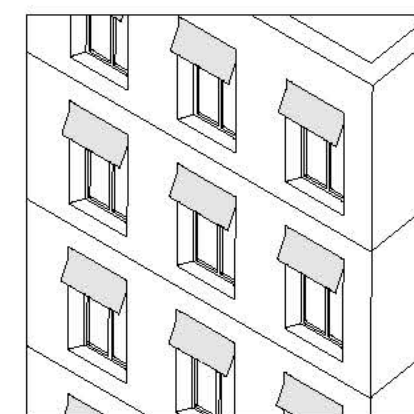
30. roky, strecha Hotela Eden- slnečné kúpele

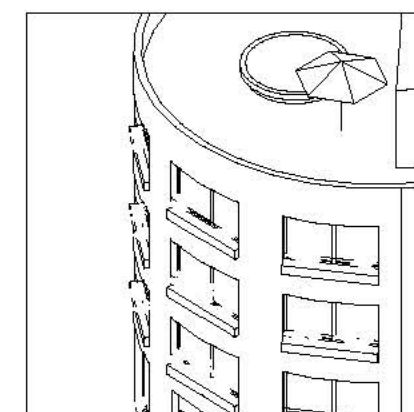
súčasnosť, využívanie piešťanských striech ustúpilo

pobytová strecha

markíza a francúzske okno

integrovanej kvetináč v okne

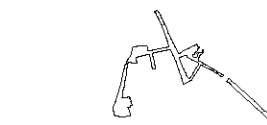
DOPRAVNÉ RIEŠENIE

Doprava v centre je z veľkej časti vylúčená. Ako vidno na schéme rozšírenia pešej zóny.

Statická doprava je zabezpečená podzemnými parkovacími miestami, ktoré sú umiestnené pod navrhnutými domami. Najväčším záchytným parkoviskom pre zónu je navrhnuté podzemné parkovisko, ktoré má pri 2 podlažiach kapacitu 380 parkovacích miest. To z veľkej časti pokryje aj potreby nových obyvateľov zóny. Prístup je z Krajinskej cesty. Ďalším parkoviskom v lokalite okrem existujúceho Auparku, je podblok medzi Auparkom a kostolom, s kapacitou 60 miest. Potreby hotelov a ubytovacích zariadení v centre mesta zabezpečí podzemné parkovisko pred hotelom Magnólia s kapacitou 40 parkovacích miest.

Ďalším zásahom do dopravy je zrušenie kruhových objazdov na oboch koncoch Auparku, zúženie cesty a tým vytvorenie priestoru pre nový trh. Zároveň všetky cesty v centre sú skľudneného typu.

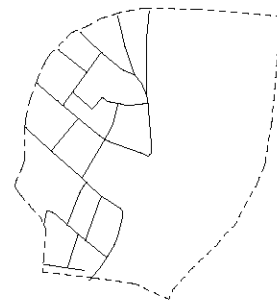
- a Záchytné parkovisko - 380 miest
- b Súkromné parkovisko - 60 miest
- c Súkromné parkovisko pre obyvateľov zóny - 30 miest
- d Súkromné parkovisko pre účely hotelov - 40 miest

súčasná pešia zóna

navrhovaná pešia zóna

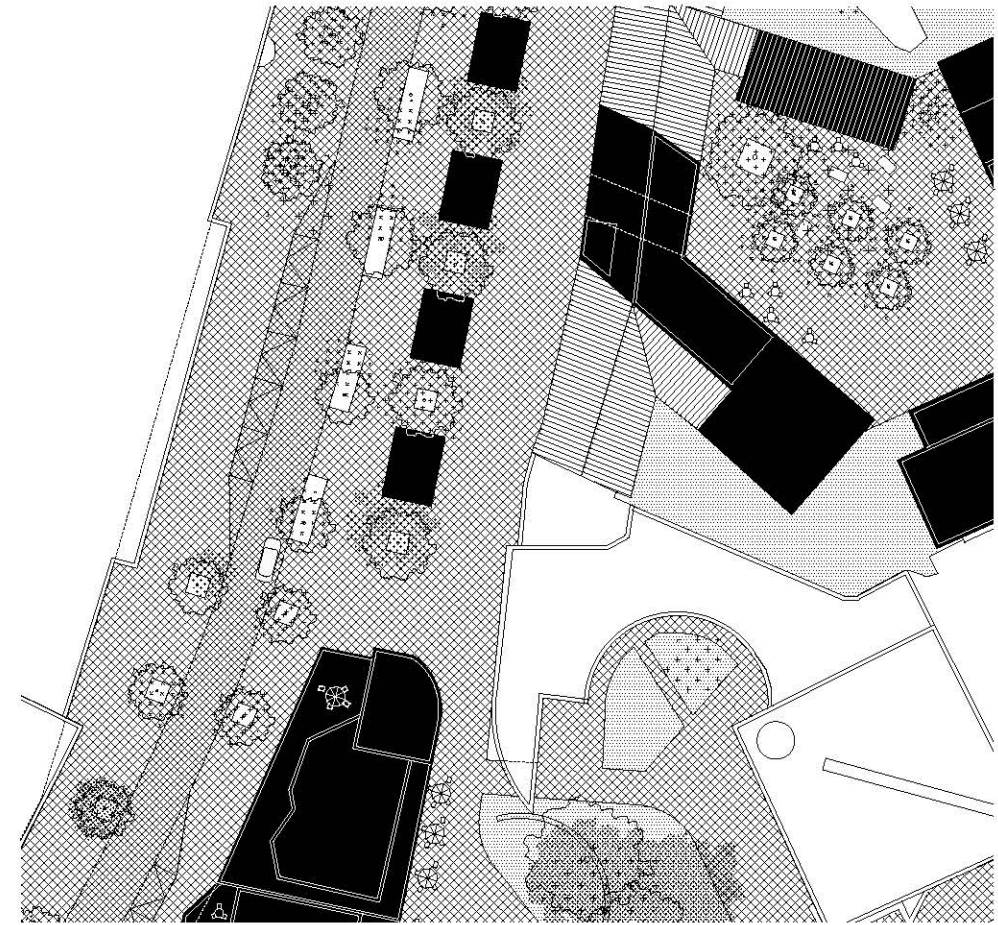

woonerfy

Nové trhovisko *Nitrianska ulica*

Súčasná poloha trhoviska v priestore, ktorý v minulosti slúžil parkovisku nie je najšťastnejšia. Preto sa tento priestor umiestnil na miesto bližšie prechádzajúcej polohe trhoviska, a to pred Aupark. Zúžením Nitrianskej ulice vznikne priestor pre túto funkciu, ktorá toto miest premení na naozaj živý a aktívny priestor ktorý patrí ľuďom. Dnes široká cesta tento pocit potlačuje. Trhovisko bude tvorená samostatnými stánkami, ktoré však decentne dotvoria nový priestor. Zároveň z južnej strany je priestor uzatvorený novou zástavbou, ktorá má potenciál byť dominantou tohto priestoru a kopíruje historickú krivku zástavby spred obdobia úpravy Nitrianskej ulice.

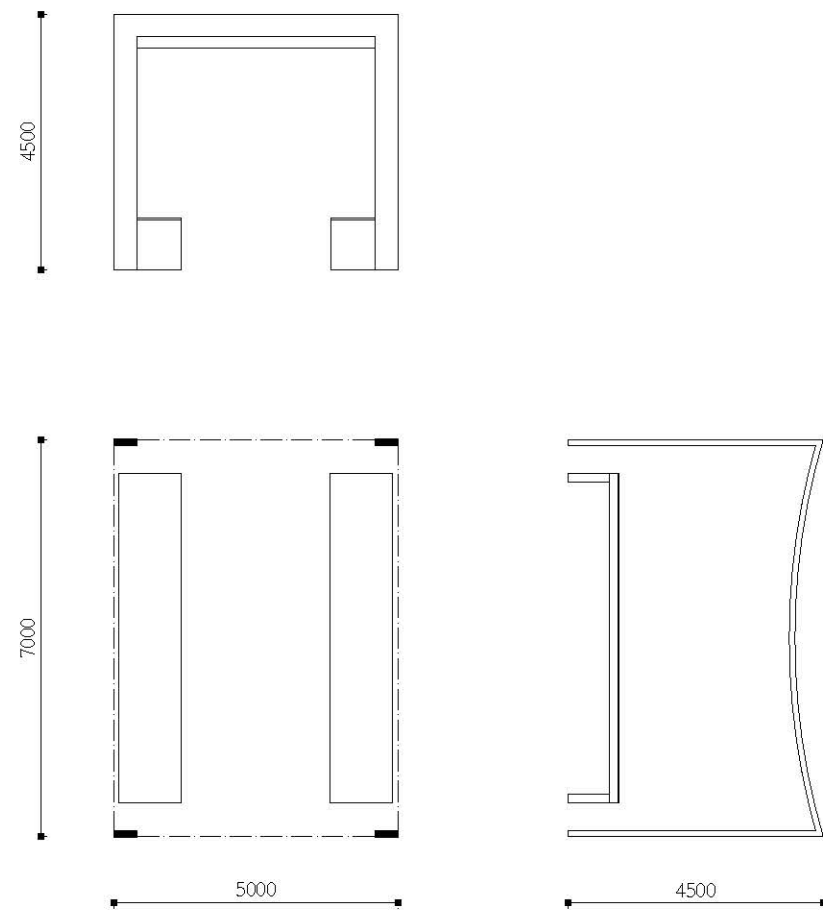
M 1:750

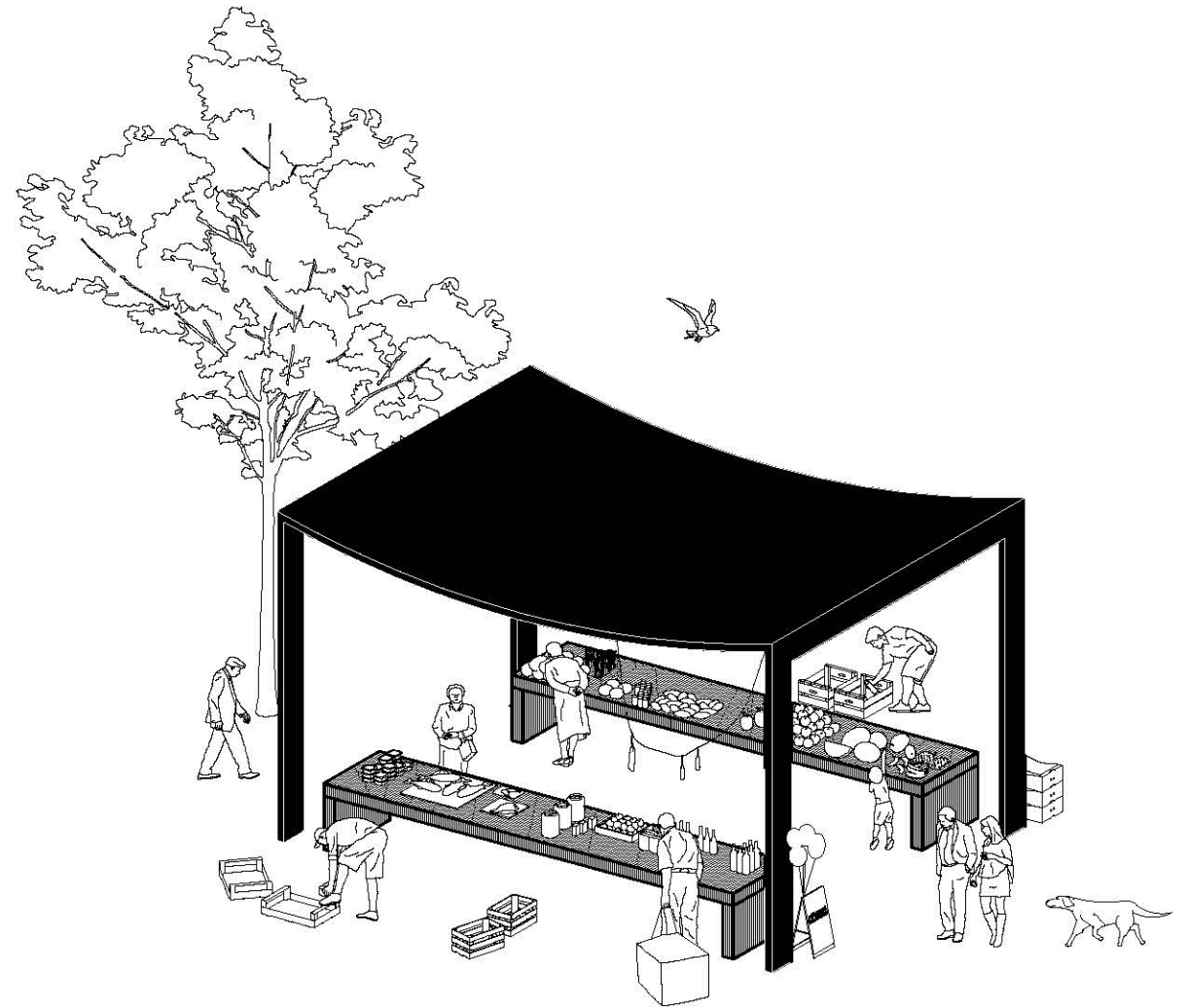

Trh, smerom z Námestia Slobody

Architektonický detail
Stánek na trhovisku

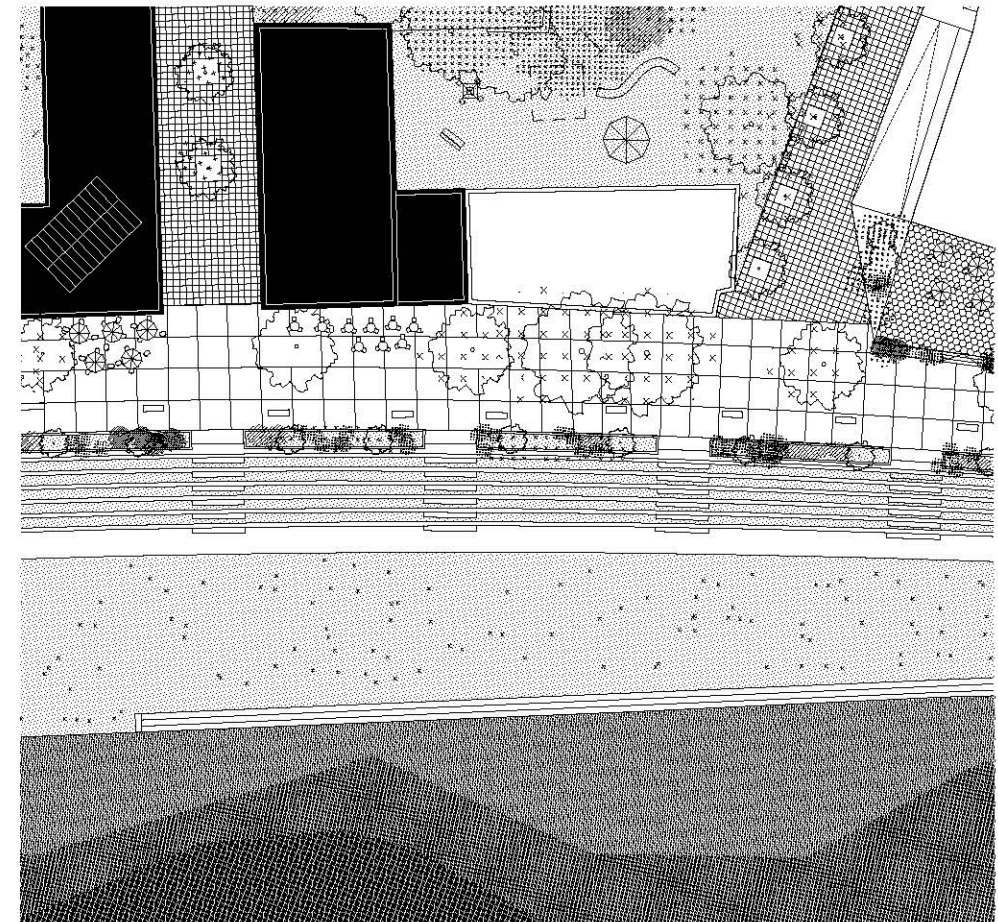
pôdorys a pohľady
M 1:150

Nábřežná promenáda - Riviera

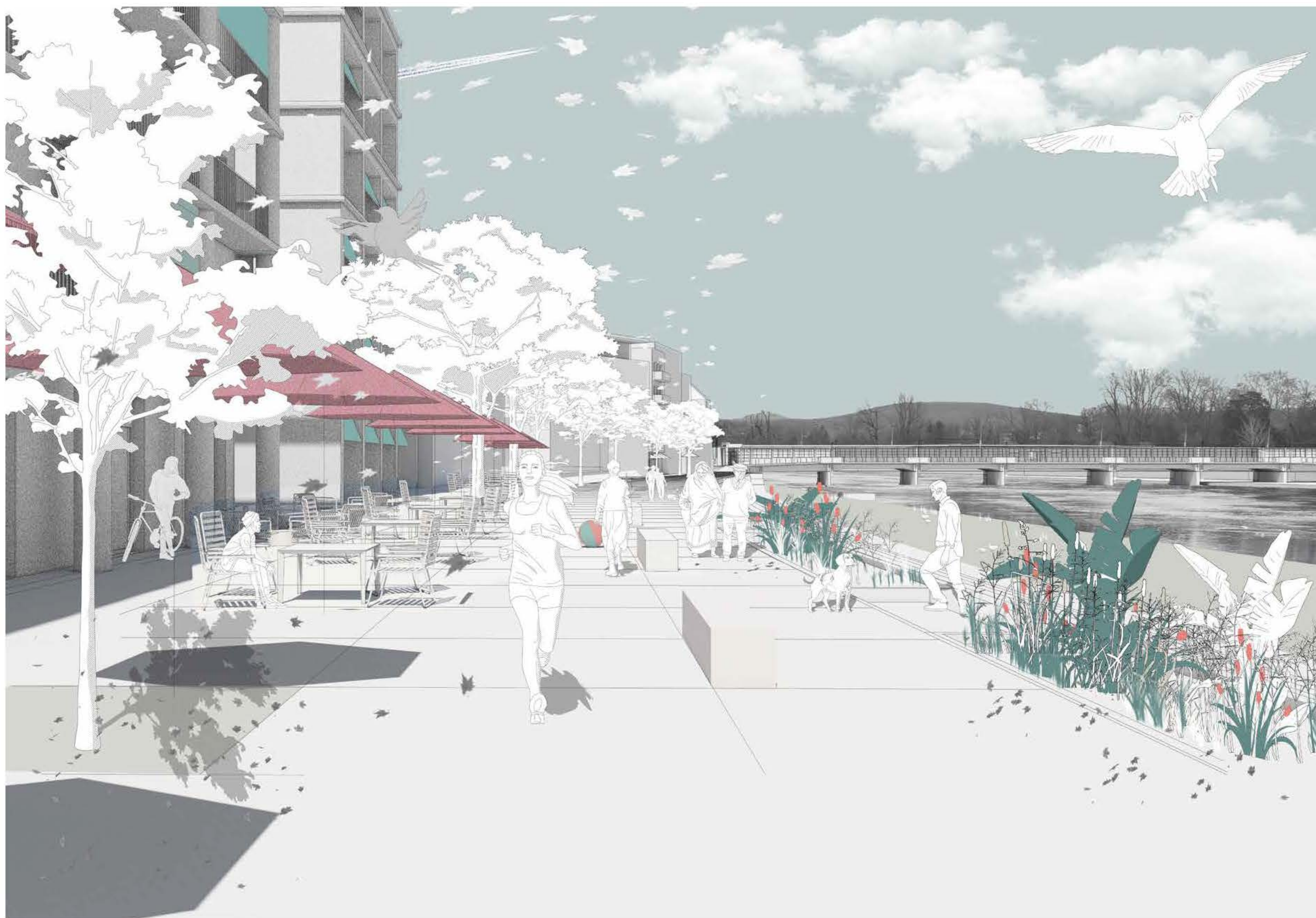
Nábřežie Ivana Kraska

Hlavným prvkom návrhu je bez pochyb nová nábřežná promenáda, ktorá vznikne revitalizáciou a prestavbou súčasného nábřežia Ivana Kraska. Nábřežie sa ťahne od Krajinského mostu, za ktorým začína skôr krajinnársky poňaté nábřežie smerom ku Sklenenému mostu a ďalej pokračuje smerom k Domu umenia. V úseku medzi mostami je mestskosť priestoru podporená postupne klasajúcimi pobytovými schodami, ktoré môžu plniť aj funkciu hľadiska počas mnohých kultúrnych udalostí, ktoré sa v meste dejú počas roka, hlavne leta. Priestor je zároveň definovaný pomocou kvetov a kríkov, ktoré tvoria zároveň funkciu zábradlia pre malé deti, či starších ľudí. Terasa pred hotelom Magnólia bola zároveň zúžená pre účely zabezpečenia dostatočnej šírky nábřežia. Z oboch strán nábřežia sa zároveň nachádzajú bezbariérové rampy, ktoré sprístupnia v súčasnosti neprístupný priestor rieky aj hendikepovaným ľuďom, no zároveň slúžia tieto rampy aj pre miestnych cyklistov.

M 1:750

Promenáda, v pozadí Kolonádový most

Pohľad smerom k Slňave z pobytového schodiska

Námestie pred Edenom

Winterova / Nálepškova ulica

Vytvorenie pešej zóny pred hotelom Eden, resp. z celej Winterovej ulice, poskytuje priestor pre prepojenie pešej zóny smerom na nábrežie a zaintegrovanie celého nábrežného priestoru do existujúcej hierarchie mesta.

Pred Hotelom Eden sa zároveň vytvára nový verejný priestor, ktorý má potenciál mať vysokú urbanistickú ale aj architektonickú kvalitu, kedy cez navrhnutý priechod sme v kontakte nie len s kopcom v pozadí (Červená veža) ale aj s riekou Váh. A zároveň je to vyvrcholenie historického jadra mesta a dôstojné zakončenie Winterovej ulice.

V mieste je navrhnutá dostavba bloku nemocnice do kompaktného bloku (no s nemocnicou ďalej neráta) a smerom k rieke je umiestnený nový objekt v podobe penziónu, ktorý má taktiež pobytové strechy, kde si hostia môžu užívať slnečné kúpele.

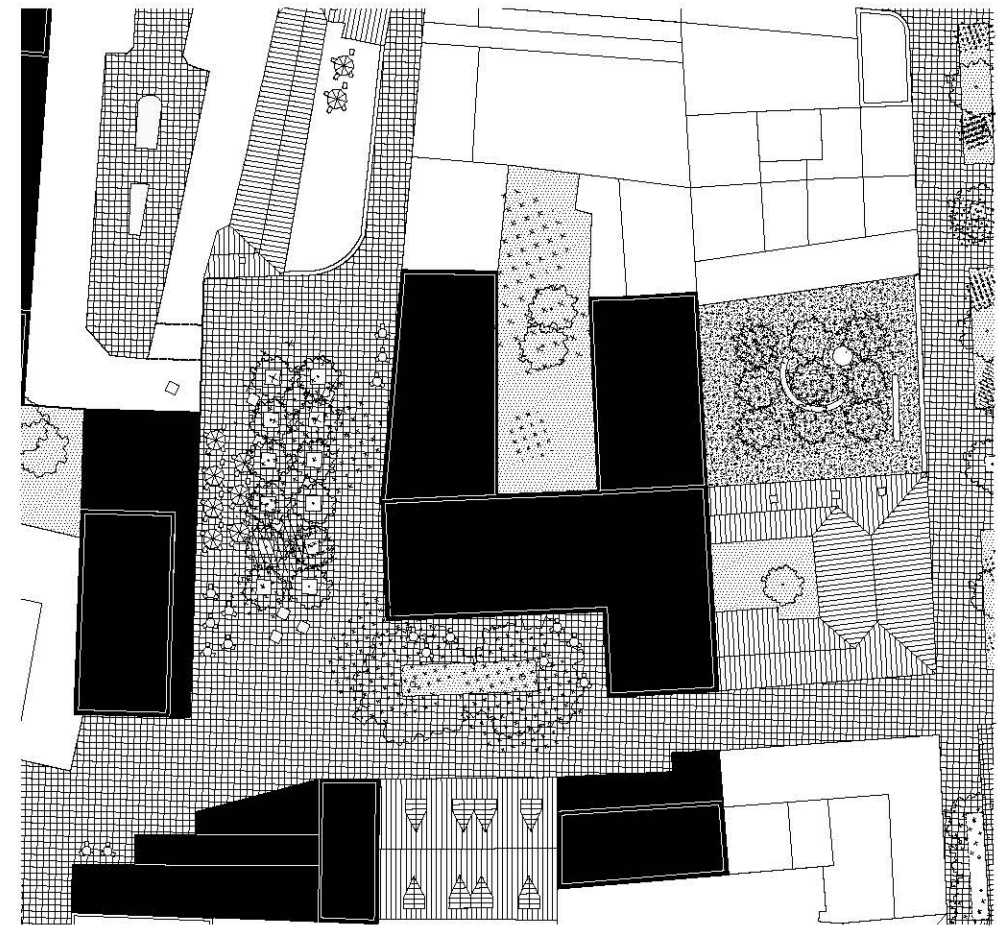

Pohľad smerom k rieke z námestia pred Edenom

Vnútroblok Za Alexander centrom

V súčasnosti zanedbaný priestor priamo v jadre centra mesta. Návrh ráta so zachovaním pešej trasy medzi Hotelom Eden a Villou Zuckmann, ale aj so zachovaním Alexander centra, no jeho pretransformovaním na priestor pre mladých začínajúcich kreatívcov.

Územný plán v súčasnosti neráta s priechodom ani smerom k nábrežiu, ani smerom k Winterovej ulici. K zachovaniu živého centra mesta, je dôležité mať centrum dobre prístupné, preto návrh navrhuje so zachovaním, resp. vytvorením týchto možností na prechod. Zároveň, sa v priestore vytvára možnosť pre malé komorné námestie s kľudnejším charakterom ako ostatné hlavné pešie zóny.

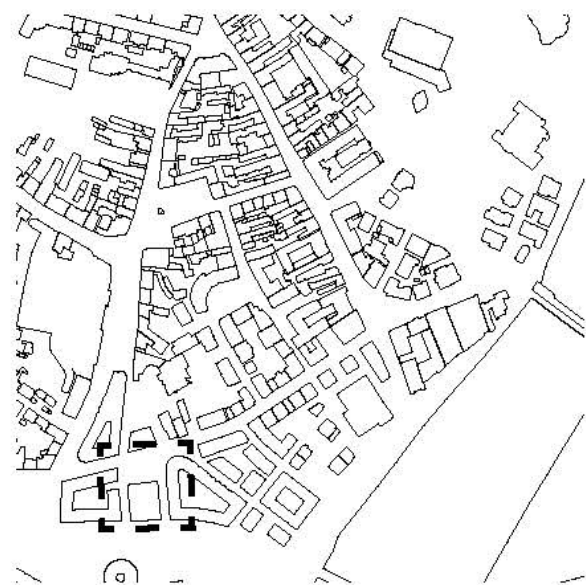

Pohľad na námestíčko

Podchod a námestie pred knižnicou *Pod Krajinskou cestou*

V súčasnosti podchod ústi na parkovisko, resp. pri trhovisko. V návrhu je podchod zahrnutý v novej štruktúre ako jej podstatná súčasť, kde prepája novú zónu a centrum mesta s obytnou oblasťou za Krajinskou cestou. Smerom k podchodu sú umiestnené obchodné prevádzky, teda cesta cez podchod je aj večer bezpečná. V návrhu podchod vyúsťuje na námestie, alebo paizettu, pred novou budovou knižnice a Inštitútom fyzioterapie, balneológie a liečebnej medicíny Trnavskej univerzity. Táto budova sa tak stane významným budom centra mesta a celej novej lokality spolu s Okresnou galériu ktorá je umiestená na nábreží. V okolí tohto námestíčka sú umiestené domy s pravažne zmiešanou, resp. obytnou funkciou. Z druhej strany budovy knižnice je naopak prechod smerom na krajinskú cestu a potenciálne smerom k novej zastávke autobusu, ktorej možnosť je tu vytvoriť.

M 1:750

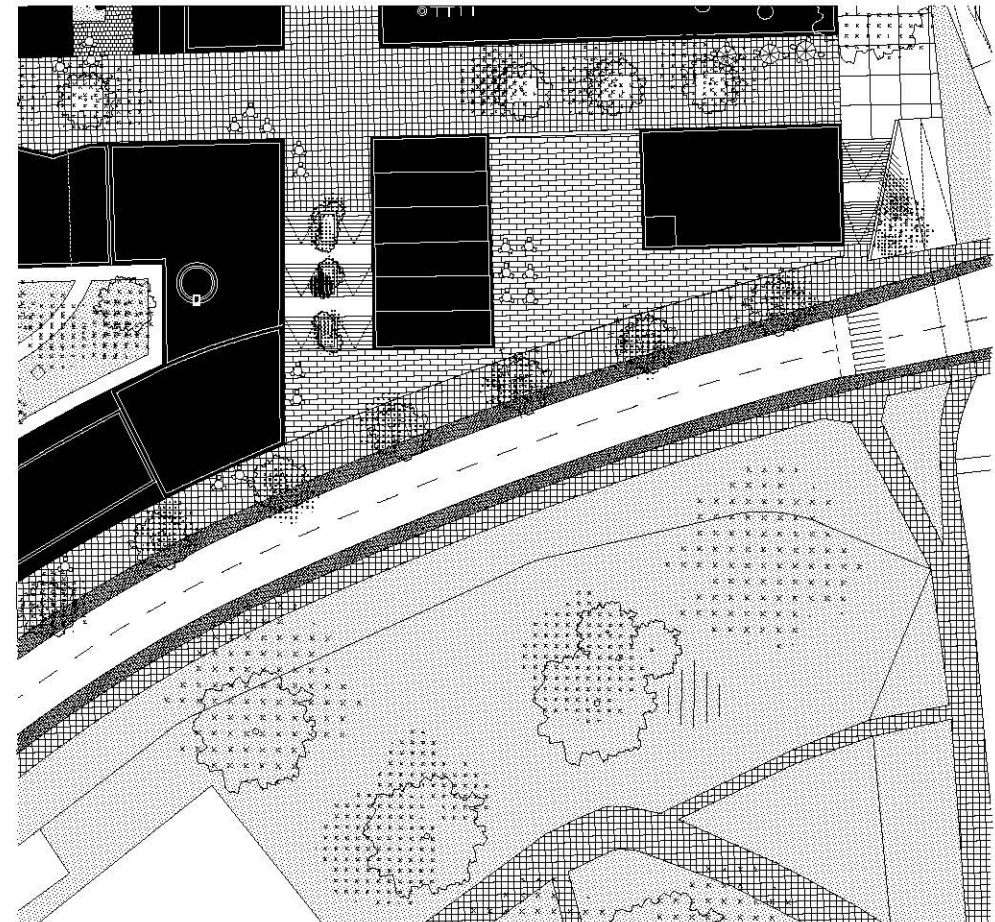
Pohľad zmerom z kostolného námestia

Galéria - schody
Krajinská cesta - navrhovaná štvrť

Je smutné, že tak kultúrne mesto ako Piešťany určite sú, nemá priestor, vhodný na trvalú zbierku vizuálneho umenia.

Preto v návrhu ráta aj s priestorom pre okresnú galériu, ktorá smerom z Krajinského mosta vytvára akúsi bránu smerom do mesta a zároveň má potenciál byť novou dominantou, aj keď nie najvyššou v panoráme mesta pri pohľade z Kúpeľného ostrova. Pri galérii vzniká malá piazzetta, ktorá je prepojená schodiskom smerom na nábrežie, resp. druhým schodiskom s novou štvrťou. Bezbarierové sprístupnenie nábrežia a mostu je zabezpečené pomocou výtahu, ktorý sa nachádza v budove galérie, no je z vonku prístupný verejnosti.

Na krajinskej ceste je navrhnutá aj oddelená cyklotrasa, ktorá po oboch stranách prechádza na most, kde je doplnená lávka z jednej strany a súčasne zo severnej strany je rozšírená, resp. nahradená novou, tak aby zabezpečila potreby cyklistov, ale aj peších.

M 1:750

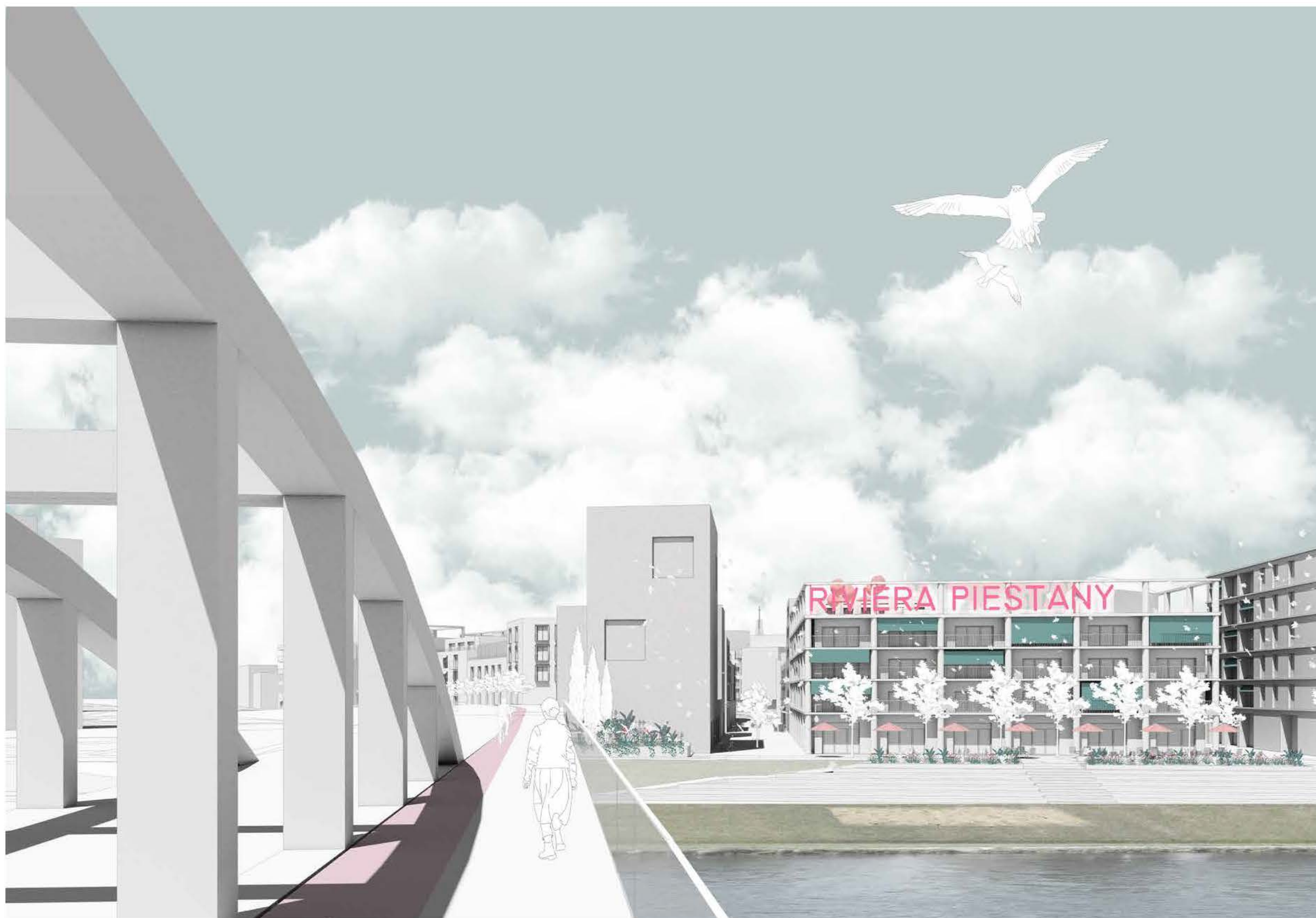

Pohľad z pešej ulice

Pohľad na galériu, v pozadí Krajinský most

Pohľad z Krajinského mosta

Panoráma
z Kúpeľného ostrova

Z Á V E R

Mesto Piešťany je jedinečné svojím charakterom, čomu vďačí prírode ale aj ľuďom. Poskytuje mnoho charakterov, od mestského, až po úplne prírodný a to všetko na svojom malom území. Prezencia rieky Váh mu dodáva jedinečný charakter. No počas hlavne 20. storočia, naši predkovia zanechali v meste miesta, ktoré by sme v súčasnosti radi videli inak.

V Piešťanoch ako vidno v tejto práci je týchto miest pomerne veľa a poskytujú tak mnohé možnosti, akým smerom sa mesto dokáže uberať. Počas mojej semestrálnej práce, som nemal sil vyriešiť, všetko, no pokúsil som sa aspoň pomenovať problémy, ich možnosti a to čo bolo v mojích silách aj stvárniť do podoby, v ktorej to dokážeme všetci uchopiť. Verím, že tento návrh je iba začiatkom pre ďalšiu diskusiu ako narábať v meste s prázdnyimi plochami, aké mať dlhodobé vízie pre mesto a nie len stavať mesto, ako patchwork bez ucelenej vízie. Obzvlášť, ako v tomto prípade, ak týmito plochami disponuje mesto a mesto by malo ísť ľuďom príkladom v kvalite stavieb, tzv. stavebnej kultúre.

Možno je dobré, že mesto stále nemá žiadnu víziu, že sa stále v lokalite nič nestavia, lebo to čo sa postavilo, bohužiaľ nemá takú kvalitu akú radi obdivujeme, keď ideme na dovolenku do krajín trochu západnejšie od nás. Zároveň, verím, že by ani na tomto mieste pri dnešnej spoločenskej konštelácii nevzniklo nič hodnotné, dlhodobé, kvalitné. A teda, by táto aktivita v takto luratívnej zóne mestu iba uškodila. Ale verím, že príde obdobie, aké zažilo mesto na začiatku 20. storočia a všetky tieto veci, čo som sa snažil v meste pomenovať ako potenciály, chyby a možnosti, tak sa v určitej, pravdepodobne v inej podobe stanú realitou. Začiatok je však v diskusii.

Z D R O J E

ŠÍPOŠ J., Piešťanz v premenách vekov, Obzor, 1992, ISBN 80-215-0197-9

MRŇA L., Stavbné pamiatky Piešťan, Balneologické múzeum Piešťany, 2005, ISBN 80-89155-04-9

KOSTELNÍK M., KRUPA V., OBERTO VÁ J., PEKAROVÁ M., Winterovci a Piešťany, 2017, ISBN 978-80-89155-30-9

JEHLÍK J., Rukovět urbanizmu: Architektura poznávání a navrhování prostředí, Ausdruck Books, 2016, ISBN 978-80-260-9558-3

Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy, IPR/SDM/KVP, Praha, 2014-09, ISBN 978-80-87931-09-7

Design manual for bicycle traffic, CROW, 2016, ISBN 978-90-6628-659-7

Internetové zdroje:

<https://www.pnky.sk/blogy/blog-petra-zemanka-zabudnuty-alebo-prehliadany-odkaz-winterovcov/>

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Piešťany 2015 – 2025

Počas opravy Krajinárskeho mosta bude diaľnica; zadarmo dostupné na: <https://www.piestanskydennik.sk/2014/03/03/pocas-opravy-krajinskeho-mosta-bude-dialnica-zadarmo/>

Kúpele Piešťany a história po 17. storočí; dostupné na: <https://www.hotelmaj.sk/kupele-piestany/historia-kupelov-v-piestanoch/>

Register modernej architektúry Slovenska; dostupné na: <http://www.register.ustarch.sav.sk/index.php/sk/objekty/539-sanat%C3%B3rium-palace.html>

Piešťanské informačné centrum; dostupné na: http://www.pic-piestany.sk/o-meste/pamiatky/detaily/?tx_kioscosmtron_pi1%5Bdetail%5D=0100168

Piešťanov je medziročne opäť menej, počet obyvateľov klesol k 28 000, dostupné na: <https://www.zpiestan.sk/spravy/piestancov-je-medzirocne-opat-menej-pocet-obyvatelov-klesol-k-28-000/>

Piešťany, dostupné na <https://sk.wikipedia.org/wiki/Pie%C5%A1%C5%A5anyy>

Zemánek P., Zabudnutý alebo prehliadaný odkaz Winterovcov?, dostupné na <https://www.pnky.sk/blogy/blog-petra-zemanka-zabudnuty-alebo-prehliadany-odkaz-winterovcov/>

Sĺňava, dostupné na: <https://sk.wikipedia.org/wiki/S%C4%BA%C5%88ava>

Marcela Bartovicová, Vývoj realitného trhu v svetoznámom kúpeľnom meste Piešťany, dostupné na abcontact.sk

Tenisový klub kúpele Piešťany, dostupné na <http://tenis-piestany.sk/>

Piešťany-History, dostupné na: <https://www.facebook.com/pages/category/Community/Pie%C5%A1%C5%A5any-History-684606264901964/>

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Pamiatková zóna Piešťany

Oficiálna stránka mesta Piešťany, dostupné na www.piestany.sk

Ministersvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Slovenský vodohospodársky podnik

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Projektová dokumentácia generlu zelene mesta Piešťany

Katastrálny portál

